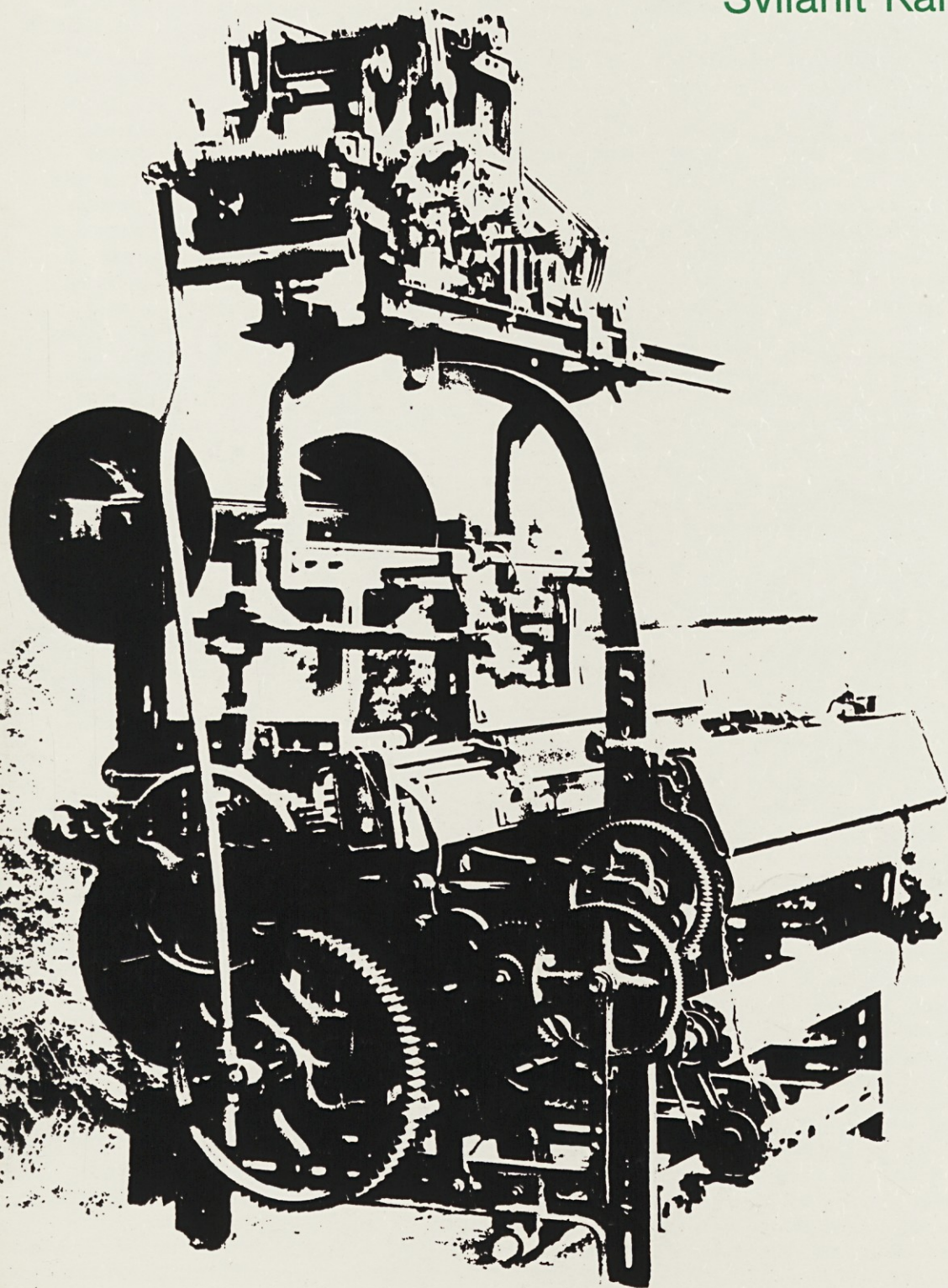

KAMNIŠKI TEKSTILEC

glasilo delovne
organizacije
Svilanit Kamnik **7-8**

Skamen Ivana

Vrnimo jim topel nasmeh

Ob mednarodnem letu otroka

Poteka mednarodno leto otroka; leto, ko posvečamo večjo skrb prizadetim, lačnim in zapuščenim otrokom vsega sveta; leto, ko jim sonce zaradi naše tihe skrbi sije topleje in ko njihovo mlado srce zatrepeta ob že pozabljeni ali še nikoli doživeti nežnosti; leto, ko več sestradanih ust okuša slast vsakdanjega kruha.

Pozabimo za nekaj trenutkov na brezskrbno življenje naših otrok, ki zdravi in razigrani tekajo po svobodnih zelenih poljanah, na naše razvajene „ljubljenčke“. Z mislimi se pomudimo za trenutek pri otrocih, ki se nahajajo v takšnem ali drugačnem brezupnem položaju in se vprašajmo, kako bi jim pomagali, ali vsaj omilili njihovo bolečino.

S pomočjo otrokom, ki so žrtve vojne, nasilja, lakote in druge diskriminacije, se predvsem ukvarjajo mednarodne organizacije. Vendar se dnevno tudi pri nas srečujemo z zapuščenimi, revnimi, telesno in duševno strtimi in prizadetimi otroci. Srečujemo pa se tudi z materami in starši prizadetih otrok, ki jih je duševna ali telesna bolezen njihovega otroka opeharila za srečna doživetja vraščanja otroka v življenje.

Za misli, posvečenim mednarodnemu letu otroka, sem izluščila del našega vsakdanja. Misli, ki na svojstven način tudi prispevajo k družbeni pomoči otrokom vsega sveta.

Spomnimo se, s kakšno nestrpnostjo smo pričakovali svojega novorojenca, prvega, drugega ali tretjega, še posebej smo si želeli, da bi bil otrok zdrav, pa naj bo punčka ali fantek. Za zdravje svojega novorojenca vedno najbolj trepeta mati.

Sreča po rojstvu je bila popolna, ko smo zvedeli, da je naš otrok zdrav, da se bo lepo razvijal in bo v ponos celi družini. Sreča pa je lahko na mah porušena, če se nam je rodil pohabljen ali kakor nekoliko kasneje ugotovimo, duševno prizadet otrok. Nemalokrat se dogaja, da matere same sebe krive za prizadete otroke, ta „samokrivda“ pa se večja z rastjo otroka. Kljub neštetim trkanjem na vrata posvetovalnic, klinik in zdravnikov-specialistov, zdravja otroku ne vrnejo. Nasprotno, bolj ko otrok odrašča, bolj jasno se opaža njegovo nenavadno vedenje, ki se bolj in bolj odmika od vedenja zdravih otrok. In nemalokrat se zgodi, da se v družinah s prizadetimi otroci odnosi med zakoncema zaostrijo do takšne napetosti, da mati ostane sama z bolnim otrokom. Večina teh mater hodi v službo, za svojega prizadetega otroka ne dobe ustreznega varstva, z veliko sreče pa otroka oddaja v primerno dnevno varstveno ustanovo. Kljub vsej nesreči skušajo svoje delovne dolžnosti vestno opravljati, odpovedati pa se morajo slehernemu razvedrilu, zabavam, rekreaciji, saj jih prizadeti otroci vežejo na dom močnejše od vsake vezi, kajti njihova nemočnost in stalna potreba po materini bližini ni niti za trenutek odložljiva.

Zato vsi, ki imamo zdrave otroke, nikoli ne bi smeli pozabiti, da so starši prizadetih otrok, ki živijo med nami, samo ljudje, takšni kot mi vsi, toda ljudje z veliko bolečino. In ni se lahko naučiti živeti s tako veliko bolečino.

Če lahko to razumemo in bomo znali prizadetim staršem, materam to pokazati, bomo preko teh skrbeli tudi za njihove otroke, da ne bodo imeli zagrenjenih mater z občutkom, da so s svojimi bolnimi otroki nam le v breme. Lažje jim bo, če bodo vedele, da so med nami dobrodošle, pa čeprav ne morejo delati in živeti tako, kot bi mogle, če bi bili njihovi otroci zdravi.

Tako tem nesrečnim materam, ki so na svoj način tudi bolne od bolezni svojih otrok, lahko pomagamo. Nobena umetnost ni prisluhniti in jim vrniti topel nasmeh. Spomnimo se te „umetnosti“ vsakokrat, ko nam bo na ustih ležala takšna ali drugačna pripomba ali nasvet, ki ne bo koristila niti njim niti njihovim otrokom.

In nikoli ne pozabimo, da naš zdravi otrok že danes, jutri ali čez leto dni lahko postane žrtev duševne ali telesne bolezni, kajti zdravja našega otroka ne krojimo starši sami, temveč življenje, ki se je že neštetokrat poigralo z nami.

Jenko Mitja

Za praznik občine Kamnik otvoritev nove oplemenitilnice

Naš delovni kolektiv je ob 30-letnici podjetja in 750-letnici mesta Kamnika praznoval veliko delovno zmago z otvoritvijo nove oplemenitilnice, katero smo že težko pričakovali. Med strokovnimi sodelavci v TOZD-u frotir so se že pred več leti pojavile ideje in potrebe po nujnosti izgradnje

obrata s strojno opremo za oplemenitenje metražnega frotirja. Te ideje so dobivale čedalje večjo podporo zaradi potreb na domačem in tujem trgu. Tudi sodelovanje z nemško firmo Egerija bi bilo zelo kratkotrajno, v kolikor ne bi sledili njihovim potrebam in razvoju tehnologije na področju frotirja v svetu. Vztrajna volja in želja strokovnih kadrov po novitetah je privedla do proizvodnje „valk“ frotirja. Ta kvaliteta frotirja je bila namenjena predvsem za izvoz plaščev za firmo Egerija in za novo kvaliteto brisač iz enojne preje v zankah, tako imenovane „Color“ brisače. Te so se do sedaj prodajale samo na domačem trgu, ker ni bilo dovolj kapacitet da bi delali še za izvoz. Zanje pa je veliko povpraševanja, čeprav so dražje od ostalih brisač.

Za razvijanje finejšega velur frotirja smo si sposodili celo žiger — stroj za barvanje metraže v razpetem stanju, katerega nam je posodila tovarna „IBI“ iz Kranja. Tudi tega smo že odkupili. Vsa ta proizvodnja je potekala v omejenih delovnih pogojih, poleg tega pa so bile količine omejene. Najhuje pa je bilo pri tej proizvodnji sušenje, ker doma nismo imeli sušilnega stroja. Za sušenje smo iskali usluge v PLETENINI Ljubljana. Zato so tovarnjaki vozili vsak dan mokri frotir v

Večja tovarna

V Svilanitu so bogatejši za novo proizvodno halo, – 60 tisoč metrov blaga na mesec

KAMNIK, 26. julija – Ob prazniku kamniške občine so z današnje otvoritvijo nove proizvodne hale – oplemenitilnica metražnega blaga, svoj delovni uspeh proslavili tudi delavci kamniške Svilanita.

Nova naložba, ki znaša 30 milijonov dinarjev, je pomembna pridobitev za to delovno organizacijo, saj so doslej metrsko blago, ki ga potrebujejo za izdelovanje konfekcij, predvsem kopalnih plaščev, barvali v tesnih, neprimernih prostorih. Še težavnejše je bilo sušenje blaga, saj so ga morali, ker sami sušilnega stroja niso imeli, voziti na sušenje bodisi v ljubljansko Pletenico ali v Induplati v Jaršah. To pa seveda ni le povečevalo proizvodnih stroškov, ampak botrovalo tudi večjemu izteku blaga.

Z novimi stroji naj bi po predvidevanjih mesečno izdelali okrog 60 tisoč tekočih metrov blaga, proizvodnja pa naj bi se čez čas še povečala. Zmogljivost novega obrata bodo tolikšne, da bodo lahko ponudili storitve tudi drugim tekstilnim tovarnam, predvsem na območju občine. Nova proizvodna hala bo omogočila tudi večjo proizvodnjo konfekcije in s tem ponudila nove možnosti za izvoz izdelkov te tovarne, ki so si v svetu že pridobili sloves.

Nova proizvodna hala je prvi del naložbe, ki so si jih v tej delovni organizaciji zastavili za to srednjeročno obdobje. Že jeseni mu bodo odprli novo proizvodno halo v drugem tozdu Svila. Ta temeljna organizacija je ena redkih v naši domovini, ki blago za kravate izdeluje sama – in z novimi prostori in stroji se bo proizvodnja tovrstnega blaga še povečala, hkrati pa zmanjšal njegov uvoz.

Hkrati bodo na jesen dokončali tudi prostore za skupne naložbe ter pridobili nov obrat za družbeno prehrano. Drugi del

naložb bo stal približno 60 milijonov dinarjev.

Sicer pa je Svilanit ena od uspešnejših izvoznih delovnih organizacij, saj dobrih 15 odstotkov celotne proizvodnje prodajo na tujem trgu. O uspešnem gospodarjenju naslopljavo govori tudi podatek, da so imeli ob polletju na poslovnem skladu za razširitev materialne osnove v tozdu Frotir 13 milijonov dinarjev, v tozdu Svila pa 400 tisoč dinarjev.

JANA TAŠKAR

GLAS Krani, petek 27. 7. 1979

Posodobitev bo dajala kvalitetnejše izdelke

Ob občinskem prazniku odpiramo novo barvarno za oplemenitenje metražnega blaga, iz katerega izdelujemo predvsem konfekcije. V novem obratu je poleg naprav za barvanje montiran razpenjalno-sušilni stroj, ki bo dajal možnost obdelave striženega frotirja s parjenjem, s čemer bomo dosegli kvaliteto blaga, ki je na tržišču, predvsem na tujem, najbolj iskana. S preselitvijo obdelave metražnega blaga v novi objekt bomo lahko dokončno rekonstruirali barvarno za prejšjo po najmodernejših

principih. Z gradnjo, ki je skupaj z notranjo opremo veljala 30 milijonov dinarjev, smo začeli v začetku lanskega leta. Nova barvarna je za Svilanit velika pridobitev, saj smo morali doslej iskati usluge drugod. Najpomembnejši je vsekakor novi razpenjalno-sušilni stroj, ki je postavljen prek cele hale. Uvozili smo ga iz vzhodne Nemčije in predstavlja tretjino vrednosti investicije. Stroj bo pridobitev tudi za okoliške tekstilne tovarne, predvsem za Eksperimentalno tkalnico, tozđ Mari-

borskega tekstilnega inštituta. Objekt je lociran v sklopu starih objektov in se nadaljuje v konfekcijo, s čemer bomo dosegli povezano proizvodnega procesa. Barvarna je delovna enota tozda Frotir, njen vodja je ing. Florjan Torkar, ki je s sodelavci zelo angažiran pri projektu. Lani je za dosežke na področju strokovnega dela dobil oktobrsko nagrado.

Pred nami je še ena velika investicija, ki bo končana do konca leta. To bo proizvodna hala tozda Svila z upravnimi stavbo in obratom družbene prehrane. Predračunska vrednost investicije je 45 milijonov dinarjev in 70-članski delovni kolektiv se bo tako preselil v sodobne prostore, na katere odpade 25 milijonov dinarjev celotne naložbe. Tudi delavcem skupnih služb bo omogočeno delo v primernih prostorih. Ne gre prezreti izgradnje obrata družbene prehrane, ki danes dela v skorajda nemogočih delovnih razmerah.

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 27. JULIJA 1979

GLAS

TOREK, 31. JULIJA 1979

Za boljšo kvaliteto frotirja

V kamniškem Svilanitu so odprli nov obrat za barvanje in oplemenitenje frotirja – Izboljšanje delovnih pogojev in povezava proizvodnih faz

KAMNIK – V četrtek, 26. julija, so v okviru praznovanja kamniške občinskega praznika odprli v tovarni Svilanit nov obrat, v katerem bodo barvali in oplemenitili metražni frotir. Nujnost izgradnje oplemenitilnice se je kazala že nekaj let in dobivala vse več podpore s strani tržišča. Pred leti so namreč v Svilanitu začeli izdelovati tako imenovani Valk frotir, ki ga je domači pa tudi tuji trg zaradi prijetnega otipa, dobrega vpijanja vode ter lepe in široke barvne palete zelo dobro sprejel. Poleg Valk kvalitete so začeli izdelovati tudi Velur-frotir tkanino za boljše frotiraste plašče. Toda možnosti proizvodnje v utesnje-

nih prostorih so bile premajhne in v Svilanitu niso mogli proizvesti toliko, kolikor je želel trg. Poseben problem je predstavljalo sušenje, saj so morali zanj iskati usluge pri Pletenici v Ljubljani. Dnevno so romali tovarnjaki z mokrim frotirjem v Ljubljano in se vračali s suhim. Pri tem so bili seveda prevozni stroški visoki, usluga pa je bila drga, pa tudi kvaliteta je trpela. Kljub temu, da zaradi pomanjkanja sredstev ni bilo izgledov za novogradnjo, je strokovna služba pripravila projekt, ki je bil izdelan zelo dobro, saj pri izvajanju praktično ni bilo nobenih sprememb, kakor je v svojem govoru ob otvoritvi novega obrata poudaril Franc

Korošec, predsednik Svilanitovega delavskega sveta.

Nova oplemenitilnica je veljala 21 milijonov dinarjev, od tega je Svilanit prispeval 40 odstotkov sredstev, ostalo sta kreditirala izvajalec gradbenih del Graditelj iz Kamnika in Jugobanka. Kar 10 milijonov dinarjev predstavljala strojna oprema, to je novi razpenjalno-sušilni stroj, ki ga je dobavila vzhodnonemška firma Textima. Z izgradnjo oplemenitilnice so se proizvodnji frotirja odprle velike možnosti za izdelovanje kvalitetnejših izdelkov. V novi hali so tudi prostori za skladiščenje tkanine in barv, ki jih potrebuje proizvodnja. Posebne-ga pomena pa je tehnološka povezava med proizvodnimi fazami, saj bo po preselitvi tozda Svila – ki bo predvidoma jeseni dobil nove prostore – vsa tehnološnja od surove tkanine so skladiščena gotovega izdelka potekala pod eno streho. S tem bo omogočena boljša organizacija dela, večja preglednost proizvodnega procesa, zmanjšanje proizvodnih stroškov, kar vse bo prispevalo h kvaliteti izdelkov. Ne smemo pozabiti tudi na boljše delovne pogoje, saj ima hala vgrajen sodoben sistem za prezračevanje in ogrevanje. Mislili so tudi na laboratorij, ki bo skrbel za razvijanje sodobne tehnologije in nudil pomoč tekoči proizvodnji.

Dobro skrbite za razvoj, zato tudi veliko pričakujemo od vas, je pred slovesno otvoritvijo nove oplemenitilnice dejal Tone Pengov, predsednik kamniškega izvršnega sveta in tako v nekaj besedah izrazil priznanje uspešne mu kolektivni. Trak je slovesno prezal dolgoletni Svilanitov delavec Jože Maček, nakar so si gostje skupaj z delavci Svilanita po krajšem kulturnem programu, ki so ga pripravili člani delovnega kolektiva, ogledali novi obrat.

M. Voltjak

DNEVNIK

PETEK, 27. julija 1979

NOVA OPLEMENITILNICA V KAMNIŠKEM SVILANITU

ODSLEJ POD ENO STREHO

Svilanit Kamnik proslavi 31-letnico obstoja z otvoritvijo nove proizvodne hale za oplemenitenje surovega frotirja

KAMNIK, 27. — V kamniški tekstilni tovarni Svilanit, ki praznuje letos 31-letnico obstoja, so večeraj slavili pomembno delovno zmago. Odprli so novo proizvodno halo za oplemenitenje surovega frotirja, ki je veljala 20 milijonov dinarjev. Od tega je delovna organizacija prispevala 40 odstotkov z združenjem sredstev, ostali del pa so dobili s pomočjo izvajalca SGP Graditelj iz Kamnika in Jugobanke.

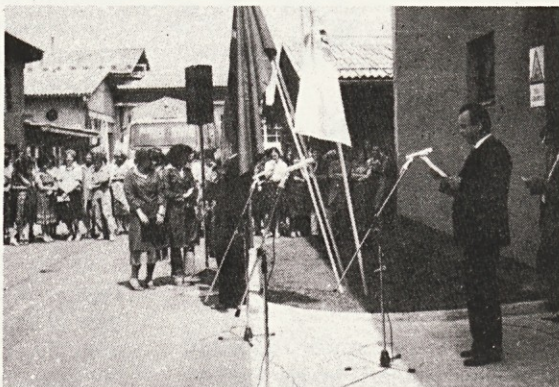
Z izgradnjo oplemenitilnice so se v Svilanitu odprle nove možnosti za razvoj zahtevnejših vrst frotirja, kot na primer, »valk« in velur frotirja, namenjenega za boljše vrste frotirastih plaščev in brisač. Nabavili so tudi novo strojno opremo v vrednosti 10 milijonov dinarjev, v novih prostorih pa bodo imeli svoj laboratorij, kjer bodo strokovnjaki skrbeli za razvijanje sodobne tehnologije.

Posebne-ga pomena je tehnološka povezava med proizvodnimi fazami, saj bo ves tehnološki postopek od surove tkanine do

skladišča gotovih izdelkov potekal pod eno streho. Ne nazadnje pa so izboljšali tudi delovne pogoje, ki jih omogoča predvsem vgrajen sistem za prezračevanje in ogrevanje.

Vse omenjene izboljšave bodo vsekakor omogočile tudi boljše organizacijo dela, večjo preglednost nad medfaznimi zalogami po količini in asortimantu, zmanjšanje proizvodnih stroškov in boljše kvaliteto izdelkov. S temi pridobitvami pa bodo zadostili tudi potrebam tržišča, ki že nekaj časa kaže veliko zanimanje za nove kvalitete frotirje.

M. JANČAR

O pomenu nove oplemenitilnice je spregovoril Franc Korošec, predsednik Svilanitovega delavskega sveta, ki je ob koncu začel, da bi nova naložba pripomogla k boljšemu poslovanju in utrjevanju Svilanitove konkurenčne moči. — Foto: A. Mali

Ljubljano in se vračali s suhim. Kaj je to pomenilo za kvaliteto in kakšni so bili problemi, vedo samo tisti, ki so s tem delali. Pri tem ne smemo pozabiti stroškov sušenja, transportnih stroškov, omejitve v količinah, kolektivni dopusti v Ljubljani itd.

Strokovni tim v TOZD-u je dobro ocenil to situacijo in potrebe po razvoju take tehnologije. Lotil se je izdelave idejnega tehnološkega elaborata, čeprav ni bilo nobenih finančnih izgledov za gradnjo nove oplemenitilnice. Imeli smo dovolj časa, da je bil tehnološki projekt kvalitetno izdelan, saj praktično ni bilo sprememb pri izvajanju gradnje.

Pravočasne priprave za načrte so omogočile, da je oplemenitilnica bila zgrajena pred ostalimi investicijami, kar je izredno pomembno, saj je bil ta objekt za TOZD FROTIR zelo nujen.

Strokovne službe so vso to problematiko v proizvodnji novih kvalitete z analizo trga, katera je pokazala veliko zanimanje za tovrstno proizvodnjo, predlagale organom upravljanja odobritev te investicije. Za gradnjo hale skupno z nadstreškom smo potrebovali 2 milijardi starih dinarjev, za razpenjalno sušilni stroj pa eno milijardo. Izvajalec del in dobavitelj sta kreditirala 60 %, lastna udeležba pa je bila 40 %. Izgradnja nove oplemenitilnice nam je v frotirju odprla velike možnosti, da prednjačimo pred domačo konkurenco, na tujem trgu pa nudimo bogatejši asortiman in se lažje prilagajamo zahtevam tržišča.

Otvoritvi so prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitične skupnosti

V novih prostorih bo možno širiti strojni park za perspektivne potrebe pri oplemenitju frotirja. Na razpenjalno sušilnem stroju pa bo možno še dodatno oplemenitenje velur forotirja s parjenjem za boljši izgled in manjše krčenje. Z novim strojem pa bo omogočeno tudi TOZD-u SVILA, da se bo po priključitvi na plin, lahko fiksiralo kratavno tkanino doma in je ne bo potrebno voziti v Maribor.

Poleg proizvodnih prostorov pa smo v novi hali dobili tudi prostor za medfazno skladišče surove tkanine in skladišče barv. Posebnega pomena je tehnološka povezava med proizvodnimi fazami, saj bo po preselitvi TOZD-a SVILA vsa tehnologija od surove tkanine do skladišča gotovega izdelka potekala pod eno streho z minimalnim transportom.

Vse to bo omogočilo boljšo organizacijo dela, večjo preglednost medfazne zaloge po količini in asortimanu, zmanjšanje proizvodnih stroškov in izboljšanje kvalitete izdelkov. V novih prostorih se bodo delovni pogoji bistveno spremenili in so za to vrsto tehnologije najprimernejši, saj je poleg višine prostora vgrajen tudi sistem za prezračevanje in ogrevanje.

Pri projektiranju oplemenitilnice smo mislili tudi na laboratorije za spremljanje in kontrolo tehnologije in še posebno

za razvoj te tehnologije. Razvojna služba pa naj bi nudila tudi pomoč pri reševanju tekočih problemov v proizvodnji.

Poleg oplemenitilnice se je prav te dni končala izgradnja nove čistilne naprave za odpadne tehnološke vode, katera bo omogočila, da bo naša voda toliko očiščena, da jo bomo lahko spuščali v kolektor za centralno čistilno napravo, ki jo imamo skupaj s Kamnikom v Domžalah.

Želimo, da bi nam nova investicija čim bolj pomagala k boljšemu poslovanju in utrjevanju naše konkurenčnosti doma in v tujini ter da bi omogočila delavcem Svilanita večjo socialno varnost in boljši standard.

Pri ogledu sušilno-razpenjalnega stroja

zavaruje triglav

**OBMOČNA SKUPNOST LJUBLJANA
– POSLOVNA ENOTA MENGEŠ**

ZAHVALA TOV. MARIJE

Tov. KREGAR MARIJA se iskreno zahvaljuje vsem delavcem Svilanita za denarno pomoč in razumevanje, da jo v času njene težke bolezni niso pozabili.

Silva Drobnič

Priprave na nov srednjeročni program

V času, ko še nismo zaključili tekočega planskega obdobja 1976–80, že intenzivno razmišljamo o programu razvoja za naslednje srednjeročno obdobje 1981–1985. In prav je tako, kajti pravilna usmeritev v največji meri zagotavlja

Alojz Jerman

Dograjevanje delitve sredstev za osebne dohodke

Na področju delitve sredstev za osebne dohodke so se pojavila določena vprašanja in problemi, ki jih bomo morali v teku javne razprave temeljito obdelati in jih vnesti v samoupravne akte, ki to področje pravno urejajo. Gre predvsem za dve bistveni vsebinski dopolnitvi samoupravnega sporazuma in pravilnikov TOZD o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, t.j. meril za urejanje socialnih vprašanj delavcev v primerih zmanjšane fizične ali psihične delovne sposobnosti, ki je nastala kot posledica dela in nadomestil OD, ko delavcem zaradi staranja pada delovni tempo tako, da ne morejo dosegati predpisanih (povprečnih) rezultatov dela. Za reševanje prvega vprašanja je bil izoblikovan sledeč predlog:

Socialna vprašanja v primerih zmanjšane fizične ali psihične delovne zmogljivosti, ki pri delavcu nastane kot posledica dela in iz tega vzroka ne more dosegati predpisanih rezultatov dela, bi reševali po prvi varianti predloga tako, da bi v takem primeru delavca razporedili na manj zahtevno oziroma primernejša dela in naloge ob relativno enaki pravici udeležbe na delitvi sredstev za osebne dohodke, kar pomeni da bi delavec zadržal po razporeditvi isti plačilni razred, kakor ga je imel neposredno pred razporeditvijo na druga primernejša dela in naloge. Faktor delovne uspešnosti pa bi se mu obračunaval po dejanskih delovnih dosegih na drugem delu in njegovo „staro“ osnovo.

Druga varianta predloga, ki je skladnejša s socialnimi predpisi, pa predvideva za premeščenega delavca pod opisanimi pogoji na primernejša dela, obračun osebnega dohodka v višini plačilnega razreda, do katerega je upravičen po razporeditvi in v višini faktorja delovne uspešnosti, kakor ga dosega na delih in nalogah, kamor je razporejen; pripadala pa bi mu razlika med povprečnim osebnim dohodkom skupine delavcev, v kateri je delal pred razporeditvijo in povprečnim osebnim dohodkom skupine delavcev, v kateri bi delal po

poslovni uspeh temeljne organizacije. Seveda pa planiranje obsega dosti širše področje kot je temeljna ali delovna organizacija. V srednjeročni plan se vključuje vsa družbena skupnost od občine, republike do zveze, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti.

Priprave na izdelavo programa so v polnem teku. V občini Kamnik je Skupščina že sprejela smernice razvoja, na osnovi katerih bo v drugi fazi izdelan srednjeročni program. Tudi v Svilanitu pripravljala dela že tečejo. Predvideno je, da bodo smernice izdelane v mesecu septembru. V strokovnih krogih TOZD Frotir dela že intenzivno potekajo. Obstojajo pa seveda več dilem, kajti odločitve niso lahke. Tudi v TOZD Svila so osnovni okviri že načrtani, treba pa jih je še strokovno obdelati. Komisije, ki so s strani delavskih svetov zadolžene za izdelavo osnutka programa, so zasedale v juniju, intenzivno delo pa jih čaka neposredno po letnih dopustih.

O sprejemu programa odločajo zbori delovnih ljudi, delavski sveti pa so dolžni izvajati sprejete programe.

razporeditvi; po istem principu in istih časovnih razdobjih kot te razlike obračunava Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Seveda pa bi delavec bil upravičen do opisanih razlik osebnega dohodka ob sledečih omejitvah oziroma pogojih:

– da njegovo zmanjšano fizično ali psihično delovno zmogljivost, ki je nastala kot posledica dela ugotovi zdravniška komisija,

– da je bil za delavca sprožen invalidski postopek, invalidska komisija pa ga ni spoznala za delovnega invalida, vendar je na meji invalidnosti,

– da je delavec star najmanj 45, delavka pa 40 let,

– da ima najmanj 10 let lastnost delavca v DO Svilanit,

– da je delavec v obdobjih pred upadanjem fizične ali psihične delovne zmogljivosti vestno izvrševal delovne obveznosti in dosegal povprečne rezultate dela,

– da v preteklosti ni kazal nagnjenj za razporeditev na druga dela in naloge.

Predlagana je tudi izjemna razporeditev delavca na manj zahtevna oziroma primernejša dela in naloge iz razloga zmanjšane delovne zmogljivosti mimo predpisane starosti za ženske 40 in moške 45 let, če ima lastnost delavca v DO Svilanit najmanj 20 let.

Delavcu je dana možnost ponovne razporeditve na še primernejša dela in naloge, čeprav bi bil že razporejen po navedenem principu in pogojih, pa ne bi mogel na drugih delih in nalogah dosegati povprečnih rezultatov dela, če pa ne bi bilo možnosti take razporeditve pa bi se uporabil princip zmanjševanje delovnih ciljev.

Zaradi izenačitve pravic delavca, bi bil razporejen po navedenih določilih s strani DO in delavca, ki bi bil razporejen na druga primernejša dela in naloge s strani skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji bo potrebno upoštevati načelo, da v prvem primeru delavec nikakor ne bo mogel biti v boljšem položaju glede višine nadomestila OD.

Za reševanje problema nadomestil osebnega dohodka zaradi zmanjševanja delovnega tempa delavcev zaradi staranja je služila analiza o padanju delovnega tempa s staranjem, ki jo je izdelal Biro za industrijski inženiring Iskra na osnovi podatkov normiranih del in nalog v DO Svilanit. Ker je ugotovljeno, da delovna sposobnost oziroma delovni tempo začne intenzivneje padati nad starostjo 50 in 60 let (za cca 10 %) je predlagano, da bi delavci dobili v teh letih nado-

mestilo OD. Nadomestilo bi se odmerilo od povprečnega osebnega dohodka DO Svilanit za preteklo leto tako, da bi 10 let pred starostno upokojitvijo delavcu pripadal 1 % od povprečnega OD v Svilanitu za preteklo leto, 9 let pred upokojitvijo 2 %, 8 let pred upokojitvijo 3 %, 7 let pred upokojitvijo 4 %, 6 let pred upokojitvijo 5 %, 5 let pred upokojitvijo 6 %, 4 leta pred upokojitvijo 7 %, 3 leta pred upokojitvijo 8 %, 2 leti pred upokojitvijo 9 %, 1 leto pred upokojitvijo 10 % od povprečnega OD delovne organizacije Svilanit za preteklo leto.

Delavcem, ki bi izpolnili pogoje za starostno upokojitev, (starost 55 oz. 60 let) pa bi zaradi delovnih let še nadalje delali v DO, bi se jim vsa leta po prekoračitvi meje za starostno upokojitev izplačevali najvišji % (10 %) od povprečnega OD v Svilanitu za preteklo leto.

Delavci, ki pa bi že pred mejo za starostno upokojitev izpolnili pogoje za upokojitev z ozirom na delovna leta, pa bi z ozirom na starost ob prvi zaposlitvi startali z večjim % od povprečnega OD v DO Svilanit za preteklo leto.

Ti primeri so razvidni iz sledečih tabel:

Leta pred starost. upokojitvijo za ženske	za ženske:					% dodatka od x OD preteklega leta
	Starost ob zaposlitvi	19	18	17	16	
10	45					1
9	46	45				2
8	47	46	45			3
7	48	47	46	45		4
6	49	48	47	46	45	5
5	50	49	48	47	46	6
4	51	50	49	48	47	7
3	52	51	50	49	48	8
2	53	52	51	50	49	9
1	54	53	52	51	50	10
0		54	53	52	51	10
+1			54	53	52	10
+2				54	53	10
+3					54	10

Leta pred starost. upokojitvijo za moške	za moške:					% dodatka od x OD preteklega leta
	Starost ob zaposlitvi	19	18	17	16	
10	50					1
9	51	50				2
8	52	51	50			3
7	53	52	51	50		4
6	54	53	52	51	50	5
5	55	54	53	52	51	6
4	56	55	54	53	52	7
3	57	56	55	54	53	8
2	58	57	56	55	54	9
1	59	58	57	56	55	10
0		59	58	57	56	10
+1			59	58	57	10
+2				59	58	10
+3					59	10

Za ilustracijo navajam nekaj praktičnih izračunov:

Če vzamemo, da je bil povprečni OD Svilanita v letu 1978 zaokroženo 5.400 din:

Zavod za statistiko SRS je objavil podatke o povprečnih izplačanih čistih osebnih dohodkih za obdobje januar – junij 1979. Ti znašajo za proizvodnjo preje in tkanin 5.762 din mesečno in za proizvodnjo končnih tekstilnih izdelkov 5.415 din in so za 23 % večji kot v istem obdobju lani.

V Svilanitu znašajo povprečni osebni dohodki za isto obdobje 6.173 din (podatek ne zajema izplačila regresa) kar je 7 % več od republiškega povprečja proizvodnje preje in tkanin in 14 % več od proizvodnje končnih tekstilnih izdelkov. Navajam oba primerjalna podatka, ker je v naši delovni organizaciji proizvodnja obeh panog tekstilne industrije. Porast osebnih dohodkov v Svilanitu znaša 27 % v odnosu na preteklo leto, kar je 4 indeksne točke več kot v republiškem povprečju.

Povprečni osebni dohodek gospodarstva v SRS znaša 6.899 din, industrije in rudarstva pa 6.428 din.

Silva Drobnič

I. Delavka, ki ima v letu 1979 še 20 let do starostne upokojitve, t.j. da je stara 45 let in da ima najmanj 5 let delovne dobe bi prejela nadomestilo v višini 1 % od OD Svilanita za preteklo leto t.j. 54 din.

II. Delavka, ki je v letu 1979 stara 50 let ima tako še 5 let do starostne upokojitve in je bila ob prvi zaposlitvi stara 19 let, bi prejela dodatek v višini 6 % t.j. 324,00 din.

III. Delavka, ki je v letu 1979 stara 45 let, torej je 10 let pred starostno upokojitvijo, vendar je bila ob prvi zaposlitvi stara 15 let, bi dobila nadomestilo v višini 5 % od OD Svilanita za leto 1978, t.j. 270,00 din.

IV. Delavki, ki je že dosegla pravico za upokojitev z delovnimi leti vendar pa še ostaja na delu v delovni organizaciji do 55 leta starosti in je v letu 1979 stara 53 let, ob prvi zaposlitvi pa je bila stara 16 let, bi v letu 1979 pripadalo nadomestilo v višini 10 % od povprečnega osebnega dohodka Svilanita za leto 1978 kar pomeni 540,00 din. To višino bi (10 %) prejela vse do upokojitve.

V. Delavec, ki je v letu 1979 star 50 let, torej je 10 let pred starostno upokojitvijo, ob prvi zaposlitvi pa je bil star 19 let, bi v letu 1979 prejel nadomestilo v višini 1 % od povprečnega osebnega dohodka Svilanita za preteklo leto, t.j. 54,00 din.

VI. Delavec, ki je v letu 1979 star 56 let in je bil ob prvi zaposlitvi star 17 let in je po pravici z ozirom na delovna leta še 2 leti pred upokojitvijo, bi v letu 1979 začel prejemati nadomestilo v višini 9 % od povprečnega OD Svilanit za leto 1978, kar pomeni 486,18 din.

VII. Delavec, ki je v letu 1979 star 56 let in je bil ob prvi zaposlitvi star 15 let, bi v letu 1979 dobil nadomestilo v višini 10 % od povprečnega OD DO Svilanit za preteklo leto, kar pomeni 540,00 din. Do tega dodatka (10 %) bi bil upravičen vse do upokojitve.

Govorimo, da z delovno disciplino nismo zadovoljni. Zamujanje na delo, predčasni odhodi z dela, podaljšane malice, odstranjevanje z delovnega mesta in druge kršitve delovnega reda so zaskrbljujoče. Zato smo povabili Levec Majdo iz Šivalnice, Podbregar Cveta iz Tkalnice, Pavlič Tončko iz Konfekcije, Maček Jožeta iz Barvarne, Magyar Silva iz vzdrževalne enote, Bernot Ano in Dragoš Valerijo iz TOZD Svile na pogovor za „okroglo mizo“. Našemu vabilu pa so se odzvali še: Zobavnik Stane – vodja vzdrževalnih obratov in

Pomanjkanje zavesti in odgovornosti

PIRŠ ALBIN: „Vodje dela imajo po mojem mnenju premajhno avtoriteto“

energetike, Stankovič Brane — vodja proizvodnje v TOZD Svila, Wiegele Bogo — vodja priprave dela, Simičak Ciril — predstavnik uredniškega odbora, Pirš Albin — predsednik konference sindikata, Novak Maks — predsednik delavske kontrole. Pogovor sta vodila Zakrajšek Boris in Skamen Ivana, ki sta ga tudi pripravila za objavo:

O slabi delovni disciplini večkrat razpravljamo. Sodelavci, tisti, ki jim za rezultate njihovega in skupnega dela ni vseeno, na sestankih samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, izražajo svoje globoko nezadovoljstvo. Ali je nedisciplina res tako problematična in zakaj?

PIRŠ Albin: Naša disciplina ni na zavidljivi ravni. Vendar me pri našem pogovoru moti, da smo spregovorili o najbolj vidni in opazni vrsti nediscipline, vemo pa, da je realizacija ali nerealizacija planiranih delovnih odločitev tudi zelo pomembno področje discipline. Enkrat smo že načeli tudi to plat delovne discipline — pri pogovoru za okroglo mizo o KVALITETI IN ŠKARTU, ki ga pa nismo nadaljevali.

O zamudah na delo, predčasnih odhodih itd. smo že veliko pisali, toda vprašam se, kako smo proti temu ukrepali. Kolikor vem, se je pri objavah na oglasnih deskah zadeva končala. Kršitve delovne discipline bi predvsem morali preprečevati neposredni vodje dela, ki imajo po mojem mnenju premajhno avtoriteto, če jo sploh imajo.

NOVAK Maks: Avtoriteta je, vendar pa ta bistveno pada tedaj, ko delavci spoznajo, da so odločitve predpostavljene nepravilne, včasih nesmiselne. Velikokrat se dogaja, da moramo pri opravljanju zelo pomembnega dela to prekiniti zaradi malenkostnih del, ker se nekomu ne zdi vredno, da bi si določen predmet prišel sam iskat v skladišče. To se tudi meni ne zdi prav, saj si na primer lažje predmete delavci iz drugih služb pridejo lahko iskat sami.

WIEGELE Bogo: Približno tri leta je tega, ko smo preko družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov sprejemali ukrepe za izboljšanje delovne discipline. Takrat smo med drugim tudi zapisali, da je potrebno spremljati izvajanje ukrepov in o tem redno poročati.

Glavna napaka pri tem je, da nedisciplino in nered samo ugotavljamo in pri tem govorimo, da je potrebno to stanje izboljšati, pri tem opravilu pa nismo nikoli konkretni, poimenski in odločni.

Če je nekdo zamudil 60-krat v letu na delo, je ukrep vendar čisto preprost. Vodja je dolžan delavca prijaviti disciplinski komisiji. Toda vemo, da vodje tega ne delajo, zato je povsem jasno, da mora proti takšnim vodjem ukrepati direktor TOZD ali DO.

Če pa tega ne naredimo, torej če ne ukrepamo, tudi ne izvajamo sankcij in pot nediscipline se nadaljuje. Torej, čisto jasni so nam postopki za ukrepanje proti kršiteljem discipline, samo izvajamo jih ne.

Tudi od 42-urenega delovnega tedna je delovnih ur precej manj, kajti, ko odštejemo čas, prebit na malici, čas za osebne potrebe, za kajenje, razgovore in podobno, je vsota dejansko precej manjša. Lahko smo s takšnim stanjem zadovoljni, dokler nam gre tako dobro kot zdaj oziroma, dokler bo to šlo. Lahko se za tak način dela odločimo že pri izdelavi plana in na račun izgubljenega časa zaplaniramo dva delovna dneva na mesec več.

Toda vsi tudi vemo, da tako ne delajo vsi delavci in kmalu se bodo dobri delavci oglasili, naj poiščemo tiste, zaradi katerih moramo delati dva dni v mesecu več.

Vemo tudi, da bi bila kontrola izvajanja sklepov in določil samoupravnih splošnih aktov nujna, pa je žal tudi ni.

Sicer pa pri tem pogovoru ne smemo nikakor izključiti planske discipline. Vprašati bi se morali, kako realno je zaplanirana določena zadeva, ko pa ob obračunu ugotavljamo, da smo jo za 40 % presegli, ne da bi se za to posebej trudili. In ne pozabimo, da je na planska doseganja tudi vezan naš osebni dohodek.

Ugotavljamo torej, da smo liberalni, popustljivi. Torej je nujno, da ob sprožitvi določene akcije za izboljšanje delovne discipline sodelujemo enotno in na vseh nivojih?

PIRŠ Albin: Tako je. Pri nas imamo sicer kriterije za ukrepanje zapisane v pravilnikih, toda dobro nam je poznano, da se teh nekaterih vodje zelo oklepajo in delavce prijavljajo disciplinski komisiji že za najmanjšo kršitev, medtem ko ostali sploh ne reagirajo na kršitev. Na prvi pogled kaže, da kriterijev sploh ne poznajo. Zato mislim, da bi bilo nujno, da se ukrepi vršijo enotno in na vseh nivojih v tovarni.

Dežurni delavec je v knjigo dežurstva zapisal:

15. 12. 1978: „Ob prvem obhodu proizvodnih obratov ob 15. uri me je presenetila močna zasedba moških delavcev pri počitku v garderobi previjalnice. Ali res lahko 8 do 10 delavcev naenkrat poseda v garderobi, kje je vodenje in usmerjanje teh ljudi? Ali se res ne more ničesar ukreniti zoper to večno ugotavljanje na istem mestu . . .“

PIRŠ Albin: Iz tega se vidi, da se pogosteje odstranjujejo z dela tisti, ki niso vezani na normo.

WIEGELE Bogo: To je res, vendar je v popoldanskem delu večkrat zaslediti, da se tudi delavke na normiranih delih pogosto zadržujejo izven delovnega področja. Poznano nam

STANKOVIČ BRANE: „Na glavo postavljen sistem nagrajevanja — delo prilagajamo sistemu“

je, da je po zakonu slehernemu delavcu zagotovljen življenjski minimum, naše nagrajevanje pa je tudi toliko liberalno, da tudi v primeru nedoseganja norme dobimo kar dober osebni dohodek. Zato menim, da bi morali temeljito izprašati naš sistem nagrajevanja po delu.

PODBREGAR Cveto: V tkalnici smo na eni izmeni 4 mojstri in vsak ima svojo grupo delavcev. Za ostale delavce — čistilce, snemalce, vlagalce — ne vemo, kaj delajo, ker so ločeni od nas in imajo svoje garderobne prostore. Svet enote pa je sprejel odločitev, da se kava pije izmenoma (da nas ni naenkrat preveč v garderobi) in sicer imamo zato časa 10 minut.

Ali so takšen sklep sprejeli tudi v kakšni drugi enoti?

PIRŠ Albin: Uradno tega niso nikjer storili, velja pa povsod tiho pravilo, da se tako dela in se tudi dela. Po mojem mnenju pitje kave sploh ni problematično, ampak bolj brezpotrebno posedanje po njej ali brez nje.

Nekaj pa moramo tudi vedeti, da imamo delavce, ki recimo zamujajo na delo, pa naredijo veliko več kot tisti, ki so točni ob prihodu na delo.

MAČEK Jože: Delavci, ki delajo na normo, se ne zadržujejo pri pitju kave, ker jih priganja delo, saj morajo izgubljeni čas nadomestiti. Kdor ima do dela veselje, dela in veliko naredi, drugi pa godrnjajo po cele ure in seveda tudi takrat, ko dobijo osebni dohodek.

BERNOT Ana: Vedeti je treba, da s tempom ne moreš delati 8 ur dnevno leta in leta, kot takrat, ko pohitiš, da nadomestiš izgubljeni čas n.pr. za pitje kave.

ZOBAVNIK Stane: Jaz pa gledam celotno zadevo okoli discipline povsem z druge strani in se mi to, kar smo zdaj govorili, sploh ne zdi tako pomembno.

8 ur — ta številka se mi zdi magična. Kot vemo, so se naši predniki borili za teh 8 ur in so jih tudi dosegli, zdaj pa so časi čisto drugačni. Mislim, da bi morali v organizaciji dela nekaj vsebinsko ukreniti, tu ne gre za disciplino.

To številko 8, ki pomeni 8 ur dela dnevno, smo predvsem prenesli na neposredno proizvodnjo, na tovarišice, ki bodo po 35 letih dela zgarane. Kakšno pravico pa si jemljemo tisti, ki pri istem številu let delovne dobe ne bomo zgarani?

In konkretnije o disciplini. Mislim, da je ves problem v navadah in značajih ljudi. V naši delovni enoti sem delno uspel prodreti z mislijo in dejanji, da pri posameznem delavcu, ki stoji zraven dela in tisti trenutek, ko ga vidim, da ne dela, ne ugotavljam, zakaj stoji, ampak, koliko je naredil. Spominjam se časov, ko sem sam delal v proizvodnji, da me je vodja dela vedno takrat videl, ko nisem delal. In zdi se mi,

Vodila sta pogovor

da je takšen način gledanja na ljudi, torej, da ne sprašujemo po tem, kaj trenutno dela, ampak po tem, koliko je naredil, zelo pozitivno.

So pa tudi nekateri, ki nočejo delati in se kljub planiranemu dogovoru za delo, temu izmaknejo. Nimajo toliko zavesti, da bi delo spoštovali, ne gre jim za čast dobrega delavca in ne gre jim niti za plačilo.

Preko družbenopolitičnih organizacij bi morali vzgajati naše delavce v cilju, da to, kar delamo, delamo za sebe in ustvariti tako vzdušje, da bo tistega, ki ne dela, sram. Povedal vam bom primer, kako pri nas gledamo na delo in delovno disciplino:

Pred časom sem iskal enega delavcev skoraj dve uri, pa ga nisem našel, zato sem prepovedal, da mu ti dve uri pišejo. Če mi bo ta delavec dokazal, kaj je delal, oziroma, da je nekaj naredil, se mu bodo ure pisale, v nasprotnem primeru ne. Drugače nisem mogel ravnati, kajti nisem ga videl, ali je odšel iz tovarne ali pa se je kje zadrževal na delu.

Stvar vzdušja je izrednega pomena. Delavci naj delavce kontrolirajo. Pa tudi ne bi smeli pozabiti dobre delavce kdaj pohvaliti — na primer v Tekstilcu.

Veliko pripomb je na delo mladih. Očita se jim nezainteresiranost za delo?

LEVEC Majda: Res je, precej mladih delavcev nima pravega odnosa do dela, vendar vsi tudi niso takšni. Veliko jih je, ki se zadržujejo od dela, so pa tudi takšni, ki pridno delajo, prav tako kot starejši. Zdi pa se mi, da precej mladih delavcev sploh ne zanima, kaj se dogaja v tovarni, saj se jim ne zdi vredno sodelovati niti v mladinski organizaciji. Ne vem, kje je vzrok.

PIRŠ Albin: Vzgoja! Vzgoja je tista, ki vpliva pri mladih delavcih na odnos do dela. Vendar je pri 15. letih težko še vzgajati. Vzgoja, ki jo imajo mladi doma, je bistvenega pomena. Toda vedeti moramo, da se marsikateri priden mlad delavec pokvari tudi na delu, kajti, ko začneja delati, še ni vzgojen, da bi zapuščal delovno mesto. To ga kasneje naučimo sami s svojimi živimi primeri.

ZOBAVNIK Stane: Ne gre samo za klasično vzgojo, ki je potrebna mlademu delavcu, da postane dober delavec — samoupravljalec. To je vzgoja prek nagrajevanja in medsebojnih odnosov. Nismo si še vtepli v glavo da so delovna sredstva in rezultati dela NAŠI. Prepričan sem, da bi bilo v primeru privatnega vodenja tovarne za isti obseg dela dovolj polovica delavcev. Ker pa to ni in so sredstva družbena, si mislimo, da z njimi pač lahko delamo, kot se nam zljubi.

Zakaj je temu tako? Predvsem zato, ker tega še nismo zavestno dojeli, da so družbena sredstva last vseh nas in da

ZOBAVNIK STANE in WIGELE BOGO — med najbolj aktivnimi za „okroglo mizo“

morajo biti izkoriščena tako, kot morajo biti. Sicer pa nas družba lahko vpraša za tem, kako delavci Svilanita ali kakšne druge tovarne, upravljamo s temi sredstvi.

Ni torej prodrlo med nami spoznanje, da ni vseeno, če razdeliš ustvarjeni dohodek med 800 ali 600 ljudi in ne upamo si izločiti iz svojih sredin tistih, ki po vseh pravilih oziroma delu niso pridobili pravice delitve ustvarjenega dohodka?

STANKOVIČ Brane: Kar pogledjmo, kolikokrat se pripeti, da na mesto enega delavca, ki recimo zapušča delovno organizacijo zaradi prenizkega osebnega dohodka, namestimo na njegovo delo dva delavca. Kje je tu računica? Mar ne bi bilo bolje nagraditi pridnega delavca, kot pa da smo za isti obseg dela namestili dva delavca. Mislim, da naš sistem nagrajevanja premalo prilagajamo delu, ali povedano drugače, da moramo delo prilagajati sistemu. Na glavo postavljen sistem?

WIEGELE Bogo: Naš sistem niti ni slab, le kriterije, ki jih sistem predpisuje, bi morali v celoti uporabljati. V sistemu imamo n.pr. kriterij neposredne učinkovitosti — vključevanje v nalogo. Vendar ta kriterij po eni strani stimulira delavce in bi lahko pripomogel k resnični delitvi „po delu“, po drugi strani pa bi se nam sistem izjalovil, ker večina delavcev uveljavlja le svoje pravice iz dela.

Tudi odnosa „naše“ in „moje“ nikakor ne moremo dosledno izpeljati.

Poglejmo si še drug primer. S 5 % manj zaposlenih delavcev, kot je po planu predvideno, smo dosegli rezultate preko planiranih, čeprav z manjšim obsegom delavcev. Morali bi se zamisliti, kako nam je to uspelo! Dejstvo pa je, da 5 % manj zaposlenih ni naša odločitev, ampak predvsem pomanjkanje delavcev, saj bi jih zaposlili, če bi jih dobili. Pomanjkanje delavcev torej tudi po svoje pripomore k delovni disciplini.

Grden Franc

Srečanje gorenjskih aktivistov

Mala vasica Rudnik pri Radomljah je bila meseca julija prizorišče — že XI. srečanja gorenjskih aktivistov. Med več tisoč udeleženci srečanja so bili prisotni tudi vidni politični, družbeni in kulturni delavci.

O zgodovinskih trenutkih v vasi Rudnik je spregovoril nekdanji borec in sedanji predsednik Izvršnega sveta mesta Ljubljana, tov. Albin Vengust. Na kamniško-domžalskem območju so aktivisti že leta 1941 organizirali prve vstaje, ustanavljali prve partizanske enote, snovali načrte za nadaljnje akcije v boju proti sovražniku in pripravljali temelje za novo ljudsko oblast. Rudnik je bil zelo pomembno stečišče številnih borcev, kurirjev in aktivistov. Okoliški gozdovi so bili prava trdnjava v boju proti okupatorju in živa tvorba NOB in revolucije.

Tov. Vengust je poudaril, da morajo tudi danes biti v ospredju aktivisti, ki so se kalili v revoluciji in v samouprav-

Vemo pa, da se predvidevajo v prihodnosti težji pogoji za gospodarstvo in zdi se mi, da niso daleč časi, ko bo vsakdo vesel, da bo sploh imel delo. In takrat se bo verjetno tudi disciplina bistveno izboljšala.

PIRŠ Albin: Še danes nimamo izdelanih meril za dela, ki niso normirana. Pa tudi če bi jih imeli, nismo toliko odločni, da bi jih izvajali. Ne znamo reči nekemu, da ni dober delavec.

ZOBAVNIK Stane: Tov. Magyar, zakaj vaša skupina delavcev dosega tako dobre rezultate?

MAGYAR Silvo: Res je, da so v grupi pridni delavci, toda imamo tudi črne ovce, za katere delajo drugi. Vendar zdaj ti niso več tiho in se pritožujejo. So pa tudi delavci, ki niti za 3 milj. din ne bi delali prav nič več. Svoje nedelo skušajo opravičevati s slabimi osebnimi dohodki. In taki kvarijo še druge — nedelavnost in godrnjanje se mi zdi hudo „nalezljiva bolezen“. Morali bi najti kriterij za te „nedelavce“, po katerem bi vse te lahko zakonito izključili iz sredine.

Najbolj žalostno pri vsem tem pa se mi zdi, da konec koncev vsi kažejo s prstom za tistim, ki je za prizadevno delo dobil dober osebni dohodek, namesto da bi kritizirali tiste, ki slabo delajo in seveda tudi slabo zaslužijo.

Iz pogovora za „okroglo mizo“ lahko povzamemo, da imamo pojave nedeiscipline, vendar je še hujša kot nedisciplin — nedelavnost. Zato se bomo morali vključiti, še posebno pa člani družbenopolitičnih organizacij, v dograjevanje zavesti vsakega člana našega kolektiva. Ker pa prepričevanje ni vedno samo po sebi dovolj, moramo sistem nagrajevanja še naprej izgrajevati v skladu z načelom „vsakemu po njegovem delu“. In to brez lažne solidarnosti do nedelavnih članov našega kolektiva!

Pisane narodne noše in „marele“ na srečanju v Rudniku

ljalski praksi, saj bomo le tako kos velikim nalogam. V vsestransko aktivnost pa je nujno potrebno vključevati mlade rodove, in jih seznanjati s težkimi trenutki iz boja in revolucije. S Titovo mislijo — REVOLUCIJA NE POZNA POČITKA — je tov. Vengust zaključil svoj govor.

V lepem sončnem dnevu so daleč naokoli plapolale številne zastave in prapori, donele in odmevale so lepe slovenske pesmi, ki so jih zapeli kamniški pevci in drugi zbori z Gorenjske. Tem se je pridružila tudi godba. Sredi vsega so

odmevale besede recitatorjev kot klic davnih spominov. Pozdravno pismo tov. Titu je pomenilo zaobljubo, da ne bomo nikoli obstali in da bomo izbojevali še nove delovne zmage današnjega časa.

Ivana Skamen

O DOPUSTIH malo za šalo, malo zares

Neskončne kolone avtomobilov, ki hite proti morju, se redčijo; dolgo in vroče poletje je že skoraj za nami; s počitnic smo se vrnili bolj ali manj zadovoljni. Minila nas je tudi brezbriznost do zapravljanja, pa kaj hočemo, ko nas je v veliki vročini hudo žejalo in nikoli ni zmanjkalo otroških želja po sladoledu in po drugih dopustniških neumnostih. Vrnili smo se in hočeš nočeš, zopet smo stopili v korak z vsakdanjo naglico, ki nam prinaša kup skrbi in jeze.

Tudi šolska vrata se bodo vsak hip odprla in naše šolarje bo potrebno opremiti z „dolгим spiskom“ šolskih potrebščin, ki bodo našo, že tako močno načeto družinsko blagajno do kraja izpraznile. Sicer pa, kaj bi nam bilo žal denarja za vse morske nujne in manj nujne norčije, saj sodijo k dobremu počutju in uspešnemu preživljanju dopusta in če smo si nabrali dovolj moči in židane volje, bomo hitro napolnili hišno blagajno.

Kakorkoli že, eno zagotovo drži: vreme nas letos ni pustilo na cedilu. Že od meseca maja nas je budilo toplo sonce in nudilo prijetno letovanje tudi najbolj zgodnjim dopustnikom, v tolažbo pa je bilo vsem, ki so letos ostali doma in so bili tako prikrajšani le za veliko slane vode.

Pa pogledjmo, kako smo bili zadovoljni z dopustovanjem, predvsem pa napravimo obračun, kaj so nam letos novega in boljšega od lani ponudili v našem počitniškem domu na Rabu, vikand hišicah v Novigradu, prikolicah v Umagu in na Malem Lošinju. Ne smemo pa pozabiti prijazne kočice na Šimnovcu, ki je nudila gostoljubje vsem ljubiteljem narave v gorah.

NA MALEM LOŠINJU VSI ZADOVOLJNI

Lansko navdušenje nad letovanjem v hišicah na kolesih je bilo sila nalezljivo, saj se je letos prijavilo za letovanje več delavcev, kot bi jih lahko letovalo v glavni sezoni ter pred in po sezoni. No, vsi srečneži, ki so letovali na Malem Lošinju, zadovoljni pravijo, da je bilo vse O.K.

Nad pripravo in postrežbo hrane se ni nihče pritoževal, saj so si jo po želji pripravljali kar sami v prikolicah, ki so temu ustrezno tudi dobro „založene“ s kuhinjskimi pripomočki.

Vse ljubitelje dobrih, sočnih zrezkov in hladnega piva pa je čakalo presenečenje: mesojedci so morali za 1 kg govedine odšteti kar 145,00 din, pivci piva pa so tokrat prišli na svoj račun, saj je bilo UNION pivo kar za 2.— din ceneje kot v Kamniku. Pa naj še kdo reče, da cene niso „ponorele“.

Drobni „ptiček“, ki je priletel prav z Malega Lošinja pa mi je prišepnil, da nekateri letovalci posode, ki jo niso upo-

Tega prelepega srečanja se je udeležilo tudi veliko članov naše delovne organizacije.

XII. srečanje gorenjskih aktivistov bo prihodnje leto v Trziču, na katero ste vsi vabljeni, saj bo zagotovo tako lepo kot letošnje.

rabljali za časa bivanja, ob odhodu tudi niso očistili. Zato vsi novodošli uporabniki zaprašene posode priporočajo svojim predhodnikom inšpekcijsko kontrolo tiste posode, ki jo v času dopusta niso uporabljali.

Sicer pa so bili stanovalci hišic na kolesih z dopustom na Malem Lošinju zelo zadovoljni, izjemoma pa s potovanjem, ki se je potegnilo za nekaj ur zaradi čakanja na trajekt.

CAMP PRIKOLICI V UMAGU,

sta kot vsako leto ponudili Sivilanitovim delavcem gostoljubje, ki bi lahko bilo še večje, če bi trajalo malo dlje. Teden dni zares ni veliko, a kaj ko je število prijavljenih delavcev tolikšno, da bi jih letovalo precej manj, če bi bivanje podaljšali. S hrano v „jarškem domu“ so bili vsi zadovoljni, sicer pa „dom“ že leta slovi po dobri hrani.

Bivanje v prikolicah bi bilo nadvse imenitno, če bi prej poskrbeli še za nekatere pomanjkljivosti, katere so naše dopustnike občasno spravljale v slabo voljo. Kljub našim večkratnim opozorilom, naj kopalci z mokrimi kopalkami ne posedajo po platnenih stolih, ta prav malo zaležejo, saj so prevleke, kljub zamenjavi zopet preparele. Pa naj še kdo ne reče, da se odrasli ne vedemo kot neposlušni otroci, ali bolje povedano, kot da nam ni mar za stvari, ki so pravzaprav naše vendar s to razliko, da jih ne odnesemo domov, ampak v tovarno.

Tudi posteljne blazine so močno potrebne temeljitega čiščenja, saj so nas madeži spominjali, na marsikaterega malčka, ki se je po-lu-lu-lu-la-l, kar pa še ni tako hudo, kot če bi se spuščali v podrobno analizo madežev. Sicer pa „firbec“ stran, blazine bodo šle na čiščenje, pa bo slaba volja mimo.

In še en koristen predlog za prihodnje leto: dopustniki z številčno družino predlagajo, da bi v prihodnje v Umagu postavili tudi eno večjih prikolic (obe sta bili letos na Malem Lošinju), saj se z opečnimi teleščki ni prav nič romantično stiskati vso dolgo noč, in v teh primerih je bila res dolga.

ZADOVOLJSTVO POD VROČO STREHO POČITNIŠKEGA DOMA NA RABU

Prima, so zatrdili vsi v en glas, še posebno če letujejo skupaj dopustniki, ki so polni idej proti dolgočasju. Tako si je ena od skupin letovalcev na Rabu z malo denarja in „vrhunskimi idejami“ privoščila 10-dnevno morsko veselje. Med drugim so si organizirali izlet z ladjo (ki so jo najeli od hotela „Bor“) na Suho Punto, to je zaliv s čudovito plažo. Nazaj grede pa so si privoščili še malico s pršutom in dobro kapljico v eni izmed mnogih krčem. V tem prelepem zalivu je naše razigrance celo zamikalo, da bi slekli nekaj tistih krpic, ki jim pravimo kopalke, pa so si v zadnjem trenutku premislili. Sonce je namreč močno pripekalo, pa so se zbal, da jih ne bi speklo; no rdečica je izdajala, da je bil sram pravzaprav močnejši od strahu pred soncem. Vodja te vesele skupinice dopustnikov je bil tov. Ivan (Serša), ki se je posebno izkazal, ko je na lotu z eno kupljeno srečko zadel dvesto starih tisočakov in po stari šegi počastil vso družino. Še cel kup drugih veselih reči so počenjali, med drugim so poskušali tudi enemu od neplavalcev pomagati, da zaplava, a

zaman. Ugotovili so, da je njihov nadebudni učenec bolje plaval na suhem, a obljubil je, da bo prihodnje leto zagotovo zaplaval tudi v morju.

Osebe na Rabu je poskrbelo za odlično hrano, h kateri pa sodi tudi dobra pijača. Za vse je bilo poskrbljeno. To so naši znali ceniti, zato so v času boleznih kuharice ženske rade priskočile na pomoč pri lupljenju krompirja in podobnih pomožnih kuharskih opravilih, fantje pa so pokazali svoje spretnosti pri strežbi. Ob tej priliki so dopustnice opazile, da je kuhinja na Rabu slabo opremljena z gospodinjskimi pripomočki, saj so se cele „gore“ pomfrijia pa tudi rezanci za juho rezali na roke, kuharica pa je pripomnila, da bi ji prav prišla primerna posoda za peko peciva. Sicer pa so naše gospodinje na Rabu nujno poskrbeti za veselje otrok, ki so praznovali rojstni dan, saj so njim v čast pripravljale čisto pravo torto.

Skoraj bi že zaključila s pripovedovanjem o vtisih z Raba, a glej, tudi tu se je nekaj zataknilo; točneje, zataknilo se je pri eni od zmrzovalnih skrinj. Zaradi okvare je ni bilo mogoče uporabljati in posledica tega so bile manjše nabave hitro pokvarljivega živeža, predvsem mesa. Zato so bili obroki hrane manj kvalitetni, kar pa dopustnikom ni bilo prav in večina iz te skupine je povedala, da so bili obroki tudi premajhni. Zato so morali pomoč za lačne želodce iskati izven uslug kuhinje na Rabu, obžalovali pa so tudi, da v domu ni bilo mogoče kupiti niti sendviča. Zaradi neljube okvare tudi hladne pijače ni bilo mogoče dobiti, kar je naše še dodatno jezilo. Za slovo je skupina, ki se je zaradi slabega vremena odpravila prej domov, dobila skromno malico, to je košček kruha, pašteto in hruško in to v zameno za večerjo in zajtrk, ki so ju zaradi predčasnega odhoda izpustili.

Čeprav so bili za letošnjo sezono na novo urejeni tuši, jih delavci niso mogli uporabljati, ker so bili „pod ključem“. Presenečenim je bilo pojasnjeno, da je tuširanje prepovedano zaradi počene greznice.

Smola, kaj hočemo! Škoda le, da zopet na račun dobrega razpoloženja ljudi.

VIKEND HIŠICE V NOVIGRADU

ki tičijo v hladnem borovem gozdičku, so za veliko večino dopustnikov zelo vabljive. Tudi z letošnjim bivanjem so se vsi zelo pohvalili. Zasedene so bile ves čas sezone, pa tudi v času pred in posezone. Zaradi velikega zanimanja za letovanje tu, smo za naše delavce organizirali tudi možnost bivanja v hišicah Tekstilindusa. Letos, ko je vodil letovanje tov. Nace, ki je skrbel za dobro počutje delavcev Tekstilindusa iz Kranja in seveda tudi naših delavcev že pred leti, so se mnoge stvari izboljšale, odlična pa je bila tudi hrana, ki so jo gostom delili v dveh ali v treh izmenah. Zato gneče in dolgotrajnega čakanja, kot prejšnja leta, ni bilo. Tako so organizatorji letovanja ubili dve muhi na en mah: dopustnikom se ni bilo potrebno jeziti in gneče pri vhodnih vratih ni bilo, osebe doma pa je v normalnih pogojih lahko bolje opravljalo svoje delo.

Pravljíčno naselje lesenih hišk v Novigradu torej ponuja počitka željnim delavcem res pravi mali raj, ki pa je žal trajal le teden dni. Prav nič pravljíčno razpoloženi pa niso bili dopustniki pri „važnih“ opravilih v sanitarijah. Za to jim pogled skozi nezastrito okno zares ni bil potreben. Še sreča, da smo Svilanitovci iznajdljivi, saj so si nekateri brž namestili brisačo na okno, tisti, ki pa se te umetnosti niso spomnili, so ves teden preklinjali vsakokrat, ko je bilo treba prižgati luč in je bila gola zadnjica prava paša za oči sosedom in slučajnim sprehajalcem.

Tudi ključavnice na hiškah je potrebno zamenjati, saj je očitno, da bi nepridipravu uspelo odpreti vrata že z močnejšim pritiskom.

Torej, ko bodo zavese na svojem mestu in ključavnice

zamenjane, pa še nekaj drobnih malenkosti opravljenih, bodo vikend hišice zares pravi prostor, kjer si bomo lahko oddahnili.

IMENITNO TUDI V TRIBUNU PRI ŠIBENIKU

Ker je bilo letos prijavljenih več delavcev, kot smo imeli na razpolago počitniških mest, nam je naša sosedka „Eta“ ponudila letovanje v naselju Tribun pri Šibeniku, kjer je za svoje delavce najela počitniški dom.

Nekaj naših delavcev se je odločilo za letovanje v Tribunu in kar zadovoljni so se vrnili, saj so jih Etini letovalci lepo sprejeli in tudi nad hrano se niso pritoževali. Za glavne obroke je bilo pripravljenih več jedi in dovolj zgodni gostje so lahko izbirali med različnimi jedilniki, zapoznili pa so se morali zadovoljiti s tistim, kar je ostalo. Ker pa so naši ljudje na delu poznani kot pridni delavci, so se tudi na dopustu trudili, da so bili pri jedi najbolj pridni (koristno in poučno).

Malce nerodno je bilo, ker v ženskih sanitarijah ni bilo tušev, pa so zato morale pod prho v moško umivalnico. Sicer pa je do nerodnosti prišlo le v primeru, če je bil kdo od umivalcev pomanjkljivo oblečen, o kakšni posebni tragediji pa sploh ni bilo slišati.

O letovanju na morju le še tole. Knjige pripomb, ki so v vseh prikolicah (na žalost pa ne tudi v vikend hišicah v Novigradu) so prav malo koristne, če se ne pregledajo občasno že v času letovanja, saj je pomanjkljivosti, ki so jih dopustniki pridno beležili najbolje čimprej odpraviti in ne šele ko so prikolice zopet v tovarni. Da pa bi dobili celovito in objektivno sliko letovanja naših delavcev, bi bil koristen nenajavljen obisk strokovnega delavca. Saj po pripovedovanju nekaterih lahko sklepamo, da imajo posamezni dopustniki prav mačehovski odnos do sredstev za letovanje.

Koristni pripombi, o katerih bi morala razmišljati odgovorna strokovna služba.

KOČA NA ŠIMNOVCU,

je bila ves čas dopustov polno zasedena. Nekateri so imeli za dolg spisek pripomb, drugi pa prav nobene, zato mislim, da nergači v prihodnje ne bi smeli v kočo, ampak kam drugam, kjer bi jim bila na razpolago vsa udobnost. Vsi, ki imajo radi preprosto bivanje in jih ne motijo že izrabljeni „piskri“, in še druge reči, pa so bili zelo zadovoljni. Staro televizijo je zamenjala nova. Zelo so je bili veseli tisti, ki brez nje tudi na dopustu ne morejo. Kaj hočemo, na lepe stare navade petja in pogovarjanja dolgo v noč, so nekateri že pozabili, ljubša jim je napeta kriminalka kot pa kartanje ali kakšne druge družabne igre. Po pogovarjanju sodeč pa je vendarle več takšnih, ki so prišli v gore zato, da so si ohladili glave od naglice življenja, pa tudi od TV.

Dopuste smo torej preživeli in obračun napravili, čeprav tudi na račun prijetnih in neprijetnih dogodivščin, ki smo jih doživljali vsak po svoje. Večina nas je z družinami prijetno preživela dopust. Pomanjkljivosti bodo tisti, ki so za to zadolženi, odpravili, da se v prihodnjem letu ne bodo več ponavljale. Vendar ne pozabimo, da se bo na kakšno malenkost vseeno pozabilo, kot se to dogaja vsako leto, vendar brez tega naše letovanje ne bi bilo prijetno, še posebno pa tale naš obračun ne bi bil tako zabaven. Saj vemo, da se Slovenci radi jezimo in vzrokov za nerganje je vedno dovolj. Sicer pa, roko na srce: koliko nas je, ki si upamo trditi, da imamo doma veliko več in bolje kot na dopustu. Ali si upamo priznati, da v primeru ponudbe tovarniškega letovanja zahtevamo le malo preveč, sami pa smo za to pripravljene storiti prav malo, še tisto malenkost — vrniti se k naravi in vsaj malo paziti na zaupane nam stvari — ne.

Pa brez zamere in prihodnje leto še tako veselo.

ODMEVI

Mlakar Marija

še beseda k prispevku za in proti 40-letni delovni dobi za ženske

Že mesece nas vznemirjajo vesti iz naših dnevnih časopisov o predlogu 40-letne delovne dobe za ženske. Ti predlogi nas, delavke, samoupravljalke močno zaskrblyuje in če bo predlog sprejet, se upravičeno lahko vprašamo — ali bomo zmogle?

Pri tem bi postavila vprašanje, zakaj tudi v drugih republikah ni tako. Kot vemo, je tam delovna doba za ženske samo 30 let. Ali je njihov način življenja drugačen od našega? Ali je njihovo delo zahtevnejše, težje in je zato krajše od našega? Ali imamo pri nas torej res delegate, ki nikakor nočejo razumeti, da je delavka, samoupravljalca, mati pri 35 letih delovne dobe zgarana, saj še vedno velja star pregovor, da ženska podpira tri vogale pri hiši.

Menim, da smo ženske v naši družbi v zelo težavnem položaju. Vsem moškim ugaja, da ženska prinaša denar v hišo, da pa ne bi gospodinjala, jim še na misel ne pride. Veliko govorimo tudi o problemih družine in mislim, da so temu v veliki meri vzrok moški (vendar ne vsi), ki so zatajili svojo spremenjeno družinsko vlogo in še vedno živijo enako kot njihovi očetje. Ženske so zato morale prevzeti dvojno delo in s

tem, ko so se zaposlile, so razbremenile moške skrbi za boljši življenjski standard. Resnica je tudi, da večina moških ni sposobna negovati bolnika in morajo v teh primerih ostati doma žene. Zgodi se, da bolna žena kuha za zdravega moža!

Poiskati bi bilo potrebno način in akcijo za vključevanje moških v spremenjeno družinsko življenje in delo, in šele potem pripravljati predlog o podaljšanju delovne dobe za ženske. Šele ob polni pomoči moža pri njeni skrbi za družino, bo žena morda le ohranila toliko moči, da bo delala 40 let. Škoda, ker o načinu in akciji takšnega vključevanja nikjer nič ne piše.

Bodimo iskreni in priznajmo, da vse do takrat, do tistega trenutka, ko bomo žene zatrdile, da si res enakopravno delimo delo tudi doma, ne bi smeli govoriti o podaljšanju delovne dobe za ženske. Sicer pa, ali bodo naši moški to brez sramu dovoljevali? Prav gotovo ne, saj konec koncev moškimi zelo odgovarja, da kuhamo, likamo in čistimo doma ženske. In dokler je tako, kot je in vsi vemo, da tako je, ne smemo niti pomisliti, da so ženske sposobne 40 let celodnevne garanje.

Zagovorniki predloga za podaljšanje delovne dobe se opirajo na statistiko, ki kaže, da žive ženske dlje kot moški. Za temi podatki pa se skrivajo različni vzroki umrljivosti. Ponovila bom besede tovarišice, ki jih je zapisala v Dnevniku in se z njimi v celoti strinjam. Te so naslednje:

1. Moški, ki danes prej umirajo, umirajo za posledicami NOB in taborišč,
2. Na splošno moški več kadijo (kar pa ne bi mogla trditi za generacijo za nami),
3. Tudi alkohol je velik vzrok za prezgodnjo smrt,
4. Dva in pol krat pogosteje izgubljajo življenje mladi fantje in mošje v prometnih nesrečah.

Ali je po vsem tem še čudno, če ženske v povprečju živimo dlje? Zato si upam trditi, da bi razlike ne bilo, če bi ženske enako živele kot moški.

Nismo za izkoriščanje — samo za preobrazbo družine — kakor koli žel!

Grden Franc

Iz Tübingen-a zadovoljni

Meseca junija smo se člani gasilskega društva Svilanit podali v goste gasilskemu društvu našega poslovnega partnerja iz zahodnonemškega mesta Tübingen, to je firme EGERIA, ki je v tem času praznovalo 40-letnico obstoja. Odzvali smo se prijaznemu vabilu, da si podrobno ogledamo in spoznamo delo in aktivnosti njihovega gasilskega društva. Naši gostitelji so nam posvetili izjemno pozornost, saj so nas ljubeznivo sprejeli z dobrodošlico v njihovem mestu in v podjetju. Od gostiteljev smo se že pred meseci poslovili, nismo pa pozabili na njihovo ljubeznivost in na naša doživetja.

Ob prihodu v Tübingen so nam gostitelji predložili program našega bivanja, ki nam je omogočil, da smo se v nekaj dneh seznanili z zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi njihove dežele in seveda mesta Tübingen. Največ

pozornosti pa so seveda posvetili prav razvoju in delovanju gasilstva v tem mestu in v sami firmi.

Samo mesto z okolico šteje 15.000 prebivalcev in v tem okolju aktivno deluje 22 zelo moderno opremljenih gasilskih društev. Imajo sodobna gasilska vozila z novo — moderno opremo za gašenje, reševanje in obveščanje.

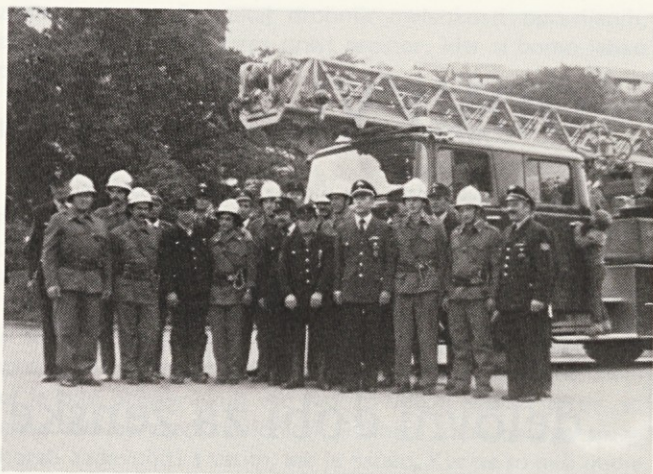
Ob vaji, ki smo jo videli v sami tovarni Egeria, lahko upravičeno ugotavljamo, da je gasilstvo v povojnem času izredno napredovalo. Tovarna sama posveča veliko pozornosti gasilstvu in protipožarni službi. Koristno bi bilo, da bi si tako vajo konkretno ogledali tudi naši vodilni predstavniki Svilanita, saj bi šele tako lahko dobili pravo sliko, kaj danes pomeni **gasilstvo**. Predstavniki gasilske dejavnosti v Tübingenu se zavedajo, da jim je zaupana odgovorna naloga, to je varstvo materialnih dobrin in človeških življenj v njihovem kraju. Po sedanjih uspehih in delu ugotavljajo, da pri proučevanju varstva pred požari niso osamljeni, temveč je to predmet vseh političnih in gospodarskih dejavnikov v mestu Tübingen. Zato tudi upravičeno trdijo, da imajo realne možnosti za moderno, dobro organizirano gasilsko dejavnost, ki bo v bodoče dosegala še večje uspehe.

Gasilska društva so v tem mestu začela organizirati posamezne sekcije, kot so na primer: prva pomoč, kurirsko obveščevalna služba itd. . . .

Na proslavi, ki je bila organizirana v tovarni Egeria, je bilo poleg našega društva povabljenih še okoli 80 političnih,

Čudovit mercedes pravi Miha

Po končani vaji smo se s kolegi iz Tübingena srečali na zbornem mestu

Gasilke Svilanita na paradi ob razvoju prapora občinske gasilske zveze Kamnik

gospodarskih, kulturnih in gasilskih predstavnikov iz samega mesta Tübingen. Poleg teh pa so se proslave udeležili še najvidnejši predstavniki podjetja ter njihovi člani gasilskega društva. Med referati, ki so jih imeli posamezni predstavniki firme Egeria, je bilo zaslediti poudarek na sodelovanju z Jugoslavijo in seveda še posebej z našo delovno organizacijo in izrazili so željo, da bi se sodelovanje razširilo tudi na druga področja in ne bi bilo samo na osnovi materialne baze.

Ne smem pozabiti omeniti, da je na svečani prireditvi visela tudi jugoslovanska zastava, videli pa smo jo tudi pred

upravno zgradbo te firme. Prav pod to zastavo smo se sestali z našimi delavci, ki živijo v tem mestu in delajo v podjetju Egeria, od katerih smo prinesli vsem Jugoslovanom, še posebno pa Svilanitovim delavcem pozdrave z najboljšimi željami.

Omenil bi rad tudi veliko naftno krizo, ki se pojavlja tudi izven naših meja, posebno v sosednji Avstriji. Kjerkoli smo na naši poti hoteli napolniti tank našega omnibusa, smo nalezeli na zelo kratek, vendar odločen odgovor: NI! Kot so nam predstavniki Egerie povedali, je kriza doletela tudi njih. Prvotno so energijo črpali iz trdega goriva, toda z modno muho — kurjavo na gorilno olje, so vse parne kotle izločili iz obratovanja in jih nadomestili s kotli na gorilno olje. Modna muha je hitro minila, saj je podjetje zajela naftna kriza in kotli na tekoča goriva so morali odstopiti prostor onim na trda goriva. Istočasno pa so investirali precej sredstev v obnovo že skoraj zapuščenega rudnika, ki zagotavlja gorivo za nemoteno proizvodnjo.

Kulturni predstavniki mesta Tübingen so zelo ponosni na spominsko obeležje v cerkvi, v kateri je pridigal naš rojak Primož Trubar, ki je za nas, Slovence leta 1850 izdal prvi slovenski knjigi, to je Abecednik in Katekizem in s tem dal podlago za nadaljni razvoj slovenskega jezika in književnosti nasploh.

Dnevi našega obiska so hitro minili in od prijaznih gostiteljev smo se morali posloviti.

Zahvalili pa bi se radi tudi vsem, ki so nam omogočili to strokovno ekskurzijo. Obogatila nas je z novimi spoznanji in okrepila prijateljsko vez z dolgoletnim poslovnim partnerjem, firmo Egerio.

Zobovnik — Matelič

O GRADNJI

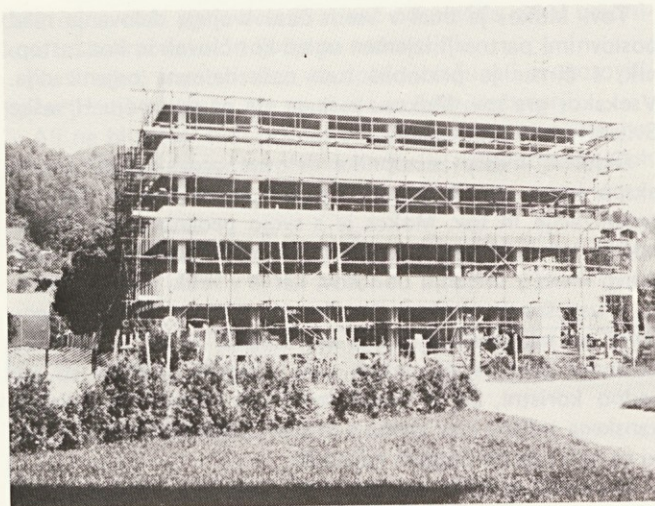
OPLEMENITILNICA

Vsa naročena dela so končana, potrebno je odpraviti le pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila komisija pri tehničnem

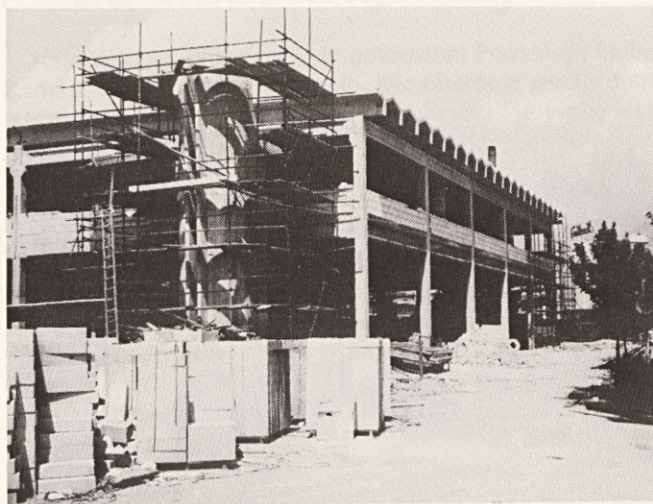
pregledu. V oddelku normalno poteka proces proizvodnje. Končni finančni obračun je pripravljen in bo tudi realiziran potem ko bodo odpravljene vse pomanjkljivosti.

ČISTILNA NAPRAVA ODPADNIH VOD

Objekt je dokončno dograjen in pripravljen za obratovanje. Potrebno je izvršiti le tehnični pregled. Odpadne vode iz oplemenitilnice se že zbirajo v nevtralizacijskem bazenu, težava pa je v tem, ker Živilska industrija ni dogradila zahtevanega usedalnega bazena in priključila svojo kanalizacijo na nov sistem. Pred kratkim je vložila Živilska industrija prošnjo za tehnični pregled na Občinsko skupščino Kamnik.

Pogled na zahodno stran upravne zgradbe

Objekt proizvodna hala Svile

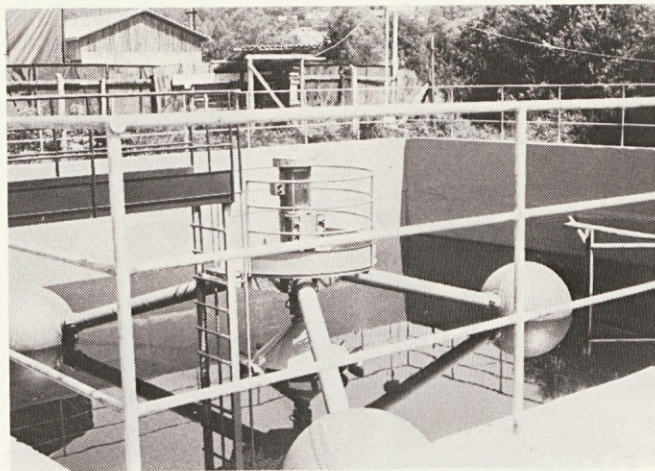
NADSTREŠNICA IN RAZKLADALNA RAMPA

Teško pričakovana razkladalna rampa za skladišče surovin je bila dograjena obenem z ureditvijo dvorišča in jo že uporabljajo.

Nadstrešnica je gradbeno dokončana prav tako tudi električne instalacije. Vložena je tudi prošnja za tehnični pregled pri občinski skupščini. Takoj po tem pa bo izvršena preselitev in prostor izročen v uporabo. Manjšo oviro predstavlja vgraditev vrat za povezavo s konfekcijo zato, ker še ni izpraznjen del skladišča surovin.

Repič Marjan

MOKOSOVIH
22 let — za Svilanit

Doprinos k čistejšemu okolju

PROIZVODNA HALA SVILE

Gradbena dela smo kontrolirali in primerjali z operativnim planom v mesecu juliju. Ugotovili smo, da povprečno zaostajajo za 8 tednov. Poudariti pa moramo, da so v avgustu izvajalci gradbenih del precej napredovali in gradbena dela kasnije zdaj nekoliko manj. Razumljivo je, da sorazmerno zaostajajo tudi obrtniška dela. V avgustu pa so pričeli z deli tudi obrtniki in sicer elektroinstalaterji, vodovodni instalaterji in toplovodni instalaterji. S pripravami pa so pričeli tudi izvajalci aluminijastih oken.

UPAVNA ZGRADBA

Vsa gradbena in druga dela na upravni zgradbi so prav tako v zaostanku kot v proizvodni hali, vendar v manjšem obsegu.

Pri izvajanju vseh vrst dela na objektih svile in upravne zgradbe se pojavljajo oz. odkrivajo razne pomanjkljivosti tehničnega in finančnega značaja. Kot primer navajamo izpustitev železne armature za upravno poslopje v vrednosti tridesetih starih milijonov dinarjev. Prav tako ni bila gradbeno obdelana in obračunana kupola za ventilacijske naprave nad upravno zgradbo.

Velike dodatne stroške nam bo predstavljala izvedba vodovodov vseh vrst energije od izvorov do obeh objektov kakor tudi postavitev toplotne postaje v kotlovnici.

Gradbeni odbor, investicijska finančna služba in nadzorni organi pripravljajo analizo odstopanja dejanskih stroškov od pogodbenih vrednosti povzročenih na eni strani zaradi povečanja obsega del in po drugi strani zaradi porasta cen na tržišču.

Ko bo analiza pripravljena, bo posredovana v oceno in v informacijo.

V zadnjih dneh meseca avgusta se poslavlja od nas toč. MOKOS Dragutin in po dolgoletnem delu v naši delovni organizaciji odhaja v več kot zasluženi pokoj.

Tov. MOKOS je opravljal dela trgovskega zastopnika na področju Hrvatske in to polnih 22 let. Tako dolga delovna doba v naši tovarni ispričuje njegovo delovno navezanost na naš kolektiv. Pred 22 leti je pričel „obdelovati“ tržišče Hrvatske in nuditi naše izdelke kupcem. V tem obdobju še niso bili navezani poslovni stiki z vsemi trgovskimi organizacijami, zato je bil primoran potovati iz kraja v kraj, odkrivati nove kupce, navezovati z njimi poslovne stike, tako da danes

lahko z veseljem ugotavljamo, da na področju Hrvatske ni trgovske hiše, ki bi ne imela v prodaji naših izdelkov.

Ob slovesu s svojimi najožjimi sodelavci

Alojz Jerman

Kako do naše kočice?

Člane našega kolektiva, ki imajo namen letovati v naši planinski koči na Veliki planini bi radi obvestili o obratovanju nihalne žičnice na veliko planino. Verjetno je nekaterim poznano, da žičnica ni skozi vse leto obratovala nemojeno zaradi manjših in večjih tekočih popravil. Od meseca julija pa nihalka obratuje vsak dan od 8. do 20. ure ob nedeljah, delovnikih in praznikih na vsako polno uro, razen ob 12. uri, ko ima odhod ob 11.55 uri. Žičnica bo obratovala s polovično zmogljivostjo (prevoz 15 potnikov) do meseca oktobra, v katerem so predvidena večja remontna dela, zaradi zamenjave vlečnih in nosilnih žičnih vrvi, tako da se bomo verjetno v smučarski sezoni na Veliko planino prepeljali s prenovljeno „nihalko“.

Iz Informacij, glasila
republiških sindikatov

Malo višja poštevanka!

Časopis sindikatov Jugoslavije „Rad“ je 15. junija letos objavil zanimivo rešitev, na katero naši gospodarstveniki in ekonomisti menda v svojih razpravah o produktivnosti in

Tov. Mokus je imel v vsem času svojega delovanja med poslovnimi partnerji izjemen ugled kot človek in kot zastopnik, s čimer je pridobila tudi naša delovna organizacija. Vsekakor gre tov. Mokosu zasluga, da na področju Hrvaške Svilanit uživa velik ugled.

Delovno mesto zastopnika delovne organizacije je zelo ekspanzivno, tu se stikajo interesi odjemalcev in delovne organizacije in tov. Mokus je s svojo pedantnostjo, uglajenostjo ter predvsem korektnim odnosom znal vedno najti pravo mero v urejanju odnosov, kar je v veliki meri prispevalo k uspešnemu poslovanju. Gre mu tudi zahvala za njegov delež pri načrtovanju našega asortimana, ter pri sokreiranju poslovne politike na našem trgu. Njegovi predlogi so bili vedno koristni, saj je zaradi izrednega poznavanja jugoslovanskega tržišča znal vedno v pravem času predlagati rešitve, ki so bile v dneh pogojih najboljše.

Sodelavci se težko ločujemo od njega in mu želimo, da bi zdrav in srečen še mnoga leta užival sadove svojega dela v krogu svojih domačih.

Počitniška kočica na Vel. planini

V mesecu oktobru bo torej Velika planina dostopna najbolj „zagnanim“, ki bodo na Veliko planino prišli po markirani poti čez Dol ali pa iz doline Črne preko Male planine.

izrabi delovnega časa niti pomislili niso. naslov: ZAŠTO NE KAO FINCI?

Pred nekaj leti so delegati jugoslovanskih sindikatov ob obisku neke tovarne dobili od gostiteljev naslednja pojasnila: „To je komercialni oddelek, tam je računovodstvo, tu pa je ‚biro za vse‘.“

Jugoslovani so takoj vprašali: „Kakšen biro za vse?“

Odgovorili so jim, da so to službo delavci tako popularno sami poimenovali. Zaposleni, ki delajo v tej službi — ob drugih obveznostih — opravijo za delavce vsta pota v mestu — od pridobivanja različnih potrdil in dokumentov do vplačila članarine za združenje ribičev.

Na vprašanje, koliko delavci plačajo za take usluge, so jim gostitelji povedali: „Nič. Uprava je izračunala, da izostajanje

lahko z veseljem ugotavljamo, da na področju Hrvatske ni trgovske hiše, ki bi ne imela v prodaji naših izdelkov.

Ob slovesu s svojimi najožjimi sodelavci

Alojz Jerman

Kako do naše kočice?

Člane našega kolektiva, ki imajo namen letovati v naši planinski koči na Veliki planini bi radi obvestili o obratovanju nihalne žičnice na veliko planino. Verjetno je nekaterim poznano, da žičnica ni skozi vse leto obratovala nemočno zaradi manjših in večjih tekočih popravil. Od meseca julija pa nihalka obratuje vsak dan od 8. do 20. ure ob nedeljah, delovnikih in praznikih na vsako polno uro, razen ob 12. uri, ko ima odhod ob 11.55 uri. Žičnica bo obratovala s polovično zmogljivostjo (prevoz 15 potnikov) do meseca oktobra, v katerem so predvidena večja remontna dela, zaradi zamenjave vlečnih in nosilnih žičnih vrvi, tako da se bomo verjetno v smučarski sezoni na Veliko planino prepeljali s prenovljeno „nihalko“.

Iz Informacij, glasila
republiških sindikatov

Malo višja poštevanka!

Časopis sindikatov Jugoslavije „Rad“ je 15. junija letos objavil zanimivo rešitev, na katero naši gospodarstveniki in ekonomisti menda v svojih razpravah o produktivnosti in

Tov. Mocos je imel v vsem času svojega delovanja med poslovnimi partnerji izjemen ugled kot človek in kot zastopnik, s čimer je pridobila tudi naša delovna organizacija. Vsekakor gre tov. Mocosu zasluga, da na področju Hrvaške Svilanit uživa velik ugled.

Delovno mesto zastopnika delovne organizacije je zelo eksponirano, tu se stikajo interesi odjemalcev in delovne organizacije in tov. Mocos je s svojo pedantnostjo, uglajenostjo ter predvsem korektnim odnosom znal vedno najti pravo mero v urejanju odnosov, kar je v veliki meri prispevalo k uspešnemu poslovanju. Gre mu tudi zahvala za njegov delež pri načrtovanju našega asortimana, ter pri sokreiranju poslovne politike na našem trgu. Njegovi predlogi so bili vedno koristni, saj je zaradi izrednega poznavanja jugoslovanskega tržišča znal vedno v pravem času predlagati rešitve, ki so bile v dnaih pogojih najboljše.

Sodelavci se težko ločujemo od njega in mu želimo, da bi zdrav in srečen še mnoga leta užival sadove svojega dela v krogu svojih domačih.

Počitniška kočica na Vel. planini

V mesecu oktobru bo torej Velika planina dostopna najbolj „zagnanim“, ki bodo na Veliko planino prišli po markirani poti čez Dol ali pa iz doline Črne preko Male planine.

izrabi delovnega časa niti pomislili niso. naslov: ZAŠTO NE KAO FINCI?

Pred nekaj leti so delegati jugoslovanskih sindikatov ob obisku neke tovarne dobili od gostiteljev naslednja pojasnila: „To je komercialni oddelek, tam je računovodstvo, tu pa je ‚biro za vse‘.“

Jugoslovani so takoj vprašali: „Kakšen biro za vse?“

Odgovorili so jim, da so to službo delavci tako popularno sami poimenovali. Zaposleni, ki delajo v tej službi — ob drugih obveznostih — opravijo za delavce vsta pota v mestu — od pridobivanja različnih potrdil in dokumentov do vplačila članarine za združenje ribičev.

Na vprašanje, koliko delavci plačajo za take usluge, so jim gostitelji povedali: „Nič. Uprava je izračunala, da izostajanje

delavcev z dela stane desetkrat več od plačila nekaj uradnikov." Čisti računi — in ljudje so zadovoljni.

Na kratko: kapitalisti so vse dobro izračunali in ugotovili, kaj se jim bolj izplača. Ve pa se, da so dobri računarji.

Ali ne bi mogli tudi pri nas pristojni razmisliti, kadar govorimo o tem, čigave so pravne službe v naših organizacijah

Novak Franc

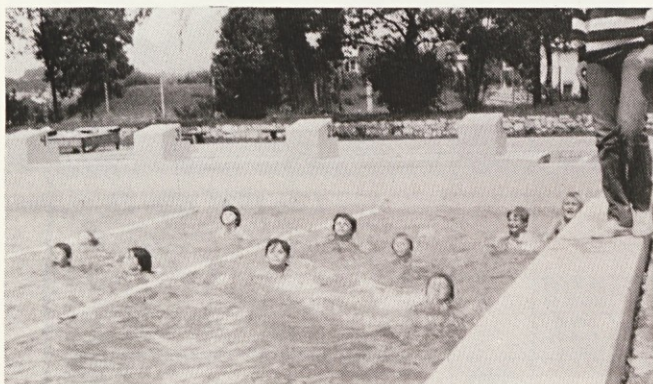
Plavalni tečaj za naše najmlajše

Naša delovna organizacija je pokrovitelj Plavalnega kluba Kamnik in sicer sekcije vaterpolo. Ker vaterpolo sekcija dobi letno dotacijo od naše delovne organizacije, je v pogodbi naveden tudi pogoj, da ima vaterpolo sekcija tudi določene obveznosti do naše delovne organizacije.

Ena takih obveznosti je tudi organizacija plavalnega tečaja za naše najmlajše, kateri je bil letos prvič organiziran od 8. do 18. avgusta.

Tečaj je ob vpisu, to je prvi dan, obiskalo 43 tečajnikov. Ker se je vreme naslednje dni nekoliko poslabšalo, se je tudi število obiskovalcev občutno zmanjšalo. Tako je bilo ob zaključku tečaja le še 20 tečajnikov, katerim ni bilo žal, da so vztrajali do konca. Tečajniki so bili razdeljeni v tri skupine: malčki, sredinčki in starejša skupina od 11 — 14 let starosti.

Najmlajša skupina, to so malčki, za katere je bil osnovni cilj, da so jim tovarišice pričarale, da je tudi voda mokra, je dosegla svoj namen.

Zahvala

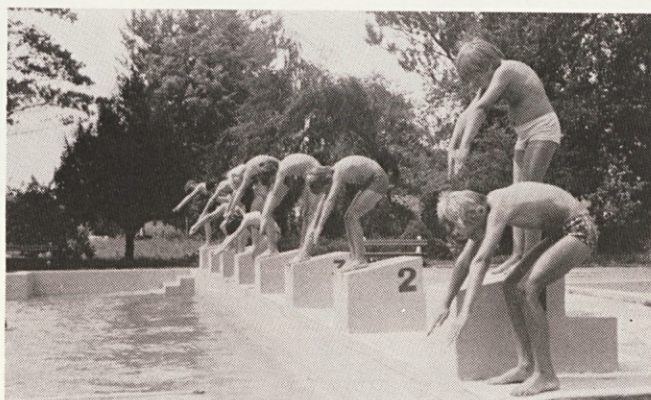
Vsem sodelavcem se zahvaljujem za podarjeno cvetje in sočustvovanje ob boleči izgubi mojega očeta.

Galjot Olga

združenega dela, da ne bodo samo zastopniki na sodiščih, ampak tudi dragoceni pomočniki, da bi delavci brez izgube delovnega časa in raznih šikan ter glavobolov prišli do vseh „papiirjev“, ki se jih ob raznih priložnostih zahteva, žal, preveč?

Naslednji skupini, to je sredinčkom, med katerimi so nekateri že znali nekoliko zamahov, je tečaj pripomogel, da so se naučili pravih zamahov, da bodo v prihodnje lahko dobri plavalci. Skupina starejših plavalcev in neplavalcev je dosegla svoj namen, saj so skoraj vsi splavali, ostali plavalci pa so svojemu znanju dodali še kakšen nov stil plavanja in obnovili osnovne elemente pravih plavanja. V tej skupini je bilo tudi nekaj neplavalcev, kateri pa so letos prvič zaplavali brez pomoči in strahu.

V upanju, da bomo naslednje leto ponovno organizirali plavalni tečaj za naše najmlajše, razmišljamo tudi o tečaju za starše naših malčkov.

Zahvala

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Borec Jožica

Foto arhiv

Leto 1962: Poročili so se . . .

Leto 1970: člani ZB na izletu

Leto 1969: dobra kapljica se vedno prileže

„KAMNIŠKI TEKSTILEC“ LETNIK XVII. ŠT. 7–8
GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE
„SVILANIT“ KAMNIK
GLASILO UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:
Balantič Silvo, Huban Anka, Alenka Doplihar,
Stankovič Brane, Okorn Tomaž
Tehnični urednik: SKAMEN IVANA
Odgovorni urednik: BORIS ZAKRAJŠEK
NAKLADA: 800 IZVODOV
Tisk: Mestni muzej Idrija

Nagradna križanka

SESTAVIL VRHOVEC	IZBIRA	OBROČEK	SORODNIK	KATRAN	ORANJE	ZRELOSTNI IZPIT	MATEMAT-POJEM	RISBA	Z. GLAS AMERIKI STANDARD	TRGOVSKI PREDMET
			TENIŠKI LOPAR		ZDRUŽENI NAROD. (ORIG.)			MORSKA PENA		
OPLEMENITENJE TKANIN							Ž. IME			
VESEL					VRSTA TKANINE LOČENA SOBA					JEDILNA BUČKA
FILMSKO PRIZNANJE					PTICA PEVKA					CANKAR IVAN
MAJHEN KRT					KRADLJIVKA					HIČKOV FILM
				DEL MIŠICE					JELI-NOV GLAS	
				KUNČJA SAMICA					DAR	
KRADLJIVEC			POKRI-VALO						ODEJE	
ZGANA PIJACA			IZVEDE- ZA BALI- STIKO						AVTOM. OZN. KT	
			SNOP PALIC					ELEKTR. VOD		
			PODJET. V KAM- NIKU					OMICA		
JUŽNO SADJE	OLIKA						VRSTA TKANINE			
	TEBALDI						PRED- STAVA			HRIB PRI POSTOJNI
							VERSKA RADIJ. POSTAJA			
							FLANCA			
VRSTA KOPELI	ENKA									
	MOČNA ČUSTVA					APOL- NOVA SVEČE- NICA				PRIJET- NA VZDUŠJA
						OST				
					NOČNO ZABA- VIŠE					VEZNIK
					NOŽNICA					OTOK V GRČIJI
POBA					VODKA					VPRAŠAL- NI ZAI- MEK
GRŠKA ČRKA					Ž. IME					OSLOM- BA
				OBSEDE- NOST						OCRT
				ZORANO POLJE						OBREŽJE
KARLO- VAC			SMISEL- NOST					ZNAMKA AVTOMO- BILA		
ARABSKI ZREBEC			PROSITI BOGA					OPERNI SPEV		ZAHEVA
		VREDNO- STNI PAPIR					TOPO- GLAV. SEMAST			
		POORATI					NAFAD			
GEOGR. POJEM – MAGNET- NA ČRTA							DOLGO REPA PAPIGA			KEM. ELEM. AL
							PISMENO POTRDILO			
PLAČILO NA MEJI	LEPO VEDE- NJE					HUNSKI GLAVAR				ALUMI- NIJ
	NAROČ- NIK					TROS				PERZIJA
					PROSTOR ZA ŽIVIN.					ILOVICA
					PEVEC DRAGO- JEVIC					SLOV. SMUČ. SKAKAL.
FIL. IGR. ŽIVOJI- NOVIC				GRADB. MATE- RIAL						TOVARIŠ (SRH)
GERMAN. PLEME				LAKOTA						PANO
			VR. LIR- SKE PESMI					EKIPA		
			SUKNJA NA SKRICE					ŽIVLJ. TEKO- CINA		MEHIŠKO POKRI- VALO
NIŠ			LJUBIM- KANJE							
RENIJ			KOMANDA VOJASK. OKROŽJA				MESTO NA GO- RENJ- SKEM			
		DOMAČA ŽIVAL					SLAVON- SKI BROD	REPUBL. BRIGAD- NI ŠTAB		NARODNA UNIVER- ZA RAZL. ČRKI
		100 m2								
OBČAJ						TOVARNA V KAM- NIKU				
DETE										
				JADRAN- SKI OTOK				NASLOV TV SERIJE		

